

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XVIII. évfolyam, 7. szám, 2015

Megjelenik kéthetente
2015. április 22.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Keresztessyné Mohr Katalin
kmohr@aki.gov.hu
Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék jegyzése.....	7
Termelői és kikötői árak.....	11
Gabonapiaci információk.....	14
Olajnövény-piaci jelentés.....	16
Szójabab.....	16
Napraforgómag.....	16
Repcemag.....	17
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	18
Termelői és kikötői árak.....	22
Olajmagpiaci információk.....	24
Bioüzemanyag.....	26

Összefoglaló

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) elsősorban az USA erős dollár miatt lassuló exportja, a bőséges globális készletek és a főbb termelők búzavetéseiről érkező hírek gyakoroltak nyomást a búza fronthavi jegyzésére, amely 6 százalékkal 181 dollár (*USD*)/tonnára ereszkedett 2015. április második és harmadik hetében.

Az AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 53-54, a takarmánybúzáé 46-48 ezer forint/tonna között mozgott április első felében.

A kukorica fronthavi jegyzése – a búza kurzusát követve – 146 dollár/tonnára csökkent a chicagói árutőzsdén április második hetében, majd a szójabab és a kőolaj árának erősödése hatására egy héttel később 149 dollár/tonnára visszakorrigált. A termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzése ugyanakkor sem a párizsi árutőzsdén (163-165 euró/tonna), sem a Budapesti Értéktőzsdén (40-41 ezer forint/tonna) nem változott számottevően.

A dél-amerikai új termés bővülésével egy időben csökkent az USA-ból származó szójabab iránti világpiaci kereslet, aminek hatására a termény fronthavi jegyzése 349 dollár/tonnára ereszkedett a chicagói árutőzsdén 2015. április második hetében, majd az USA élénk feldolgozása és Kína importjának várható növekedése 356 dollár/tonnára emelte azt április harmadik hetében.

Magyarországon közel 50 százalékkal 63 ezer hektárra nőhet a szójabab idei termőterülete, ami elsősorban az idei évben bevezetésre kerülő, termeléshez kötött közvetlen támogatással magyarázható.

Magyarországon a Budapesti Értéktőzsdé (BÉT) árupiaci szekciójában a napraforgómag fronthavi jegyzésére az olajmagok nemzetközi árának, valamint a napraforgóolaj fekete-tengeri exportárának növekedése gyakorolt pozitív hatást: 111 ezer forint/tonnáért volt elérhető az árupiaci szekcióban 2015. április második és harmadik hetében.

Az *Oil World* a világ elsőszámú repcemagtermelőjeként számon tartott Európai Unióban a termőterület 4,4 százalékos csökkenése (6,5 millió hektárra) és a hozam 8,3 százalékos gyengülése (3,3 tonna/hektárra) miatt 21,5 millió tonna repcemag betakarítására számít a 2015. évben, ez 11 százalékkal múlna alul az előző évi rekordot, és minden idők második legnagyobb termése lehet.

Az Európai Unióban évente 100 millió literre becsülik a rendelkezésre álló cellulóz alapú bioetanol előállítására alkalmas kapacitásokat. A szakértők azzal számolnak, hogy ez az évtized végére 360 millió liter/évre nő.

Gabonapiaci jelentés

Búza

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) elsősorban az USA erős dollár miatt lassuló exportja, a bőséges globális készletek és a főbb termelők búzavetéseiről érkező hírek gyakoroltak nyomást a búza fronthavi jegyzésére, amely 6 százalékkal 181 dollár (*USD*)/tonnára ereszkedett 2015. április második és harmadik hetében. Az Amerikai Egyesült Államok agrárminisztériuma (*USDA*) áprilisi piaci kitekintésében 24 millió tonnára lefelé korrigálta az ország 2014/2015. gazdasági évben várható búzaexportját. Az előző szezonban kiszállítottól 24 százalékkal elmaradó volumen az elmúlt 12 év legalacsonyabb kivitelét jelentheti, míg az EU az USA-ét 40 százalékkal meghaladó búzaexporttal a dobogó első fokán állhat a folyó gazdasági évben. Az Európai Unió *USDA* által 33,5 millió tonnára prognosztizált kivitele mindenkorai rekord lehet. A várakozásokat az Európai Bizottság adatai is alátámasztják, hiszen az előző szezon azonos periódusát 2,2 millió tonnával meghaladó mennyiség, azaz 26,4 millió tonna búza kapott már kiviteli engedélyt 2015. július 1. – április 14. időszakában. Az USA búzapiacára további nyomást gyakorol Kanada exportpiaci részesedésének várható növekedése, 24 millió tonna kivitelével az exportőrök között az USA mellé a második helyre zárkozhat fel a 2014/2015. évi szezonban. Az *UkrAgroConsult* tanácsadó ügynökség tájékoztatása alapján Oroszország a 2014/2015. gazdasági évre előirányzott 20,5 millió tonna kivitel jó részét még az exportvám 2015. február 1-ei bevezetése előtt teljesítette. Noha az azóta eltelt időszakban a fekete-tengeri ország kivitele számottevően veszített lendületéből, az előző szezonét 2 millió tonnával meghaladó mennyiséggel zárhatja a szezont. Az oroszországi agrártárca várhatóan csak június közepén, az ideai búzatermés pontos ismerete alapján dönt az exportkorlátozás jövőjéről. Egyelőre úgy tűnik, hogy a korlátozás az előzetes terveknek megfelelően 2015. június 30-ig lesz érvényben. Ez idáig megnyugtató hírek érkeztek az északi félteke búzavetéseinek állapotáról. Az Amerikai Egyesült Államok főbb búzatermő államaiban csapadékosabbra fordult az időjárás április közepén, ami kedvezett az állományok fejlődésének. Az *USDA* 2015. április 19-i jelentésében a búzaállományok 42 százalékat értékelte jó-

nak/kiválónak, szemben az egy évvel korábbi 34 százalékkal. Európa-szerte jó az őszebúza-vetések állapota, és jelenleg biztatóak az ideai terméskilátások. Az Európai Unió legnagyobb búzatermelőjénél, Franciaországban a rekordtermés sem kizárt, hiszen a tavalyinál 3,4 százalékkal nagyobb termőterületen (közel 5,2 millió hektár) az állomány 92 százaléka volt jó/kiváló állapotban április első felében. Magyarországon a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) 2015. április 1-ei jelentése szerint az őszebúza-állományok 84 százaléka kapott jó/közepes minősítést, és 16 százalék volt gyenge állapotban. Az ukrán agrártárca az őszi gabonafélék 87 százalékát minősítette jónak ugyanekkor. Noha a búza világpiaci és európai árát a főbb termelő országok készletéről, időjárásáról, a vetések állapotáról szóló hírek mozgatták, az áralakulás végső irányát – a gabonafélék és az olajmagok esetében egyaránt – az *USDA* első, 2015/2016. gazdasági évre vonatkozó adatainak májusi megjelenése fogja meghatározni. A világpiaci hatások a párizsi árutőzsdére (*Euronext/MATIF*) is begyűrűztek: a búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 5 százalékkal 182 euró/tonnára ereszkedett április harmadik hetében. A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában 52,3 ezer forint/tonnára mérséklődött a malmi búza fronthavi jegyzése ugyanekkor, és a takarmánybúzáé 49,5 ezer forint/tonna maradt. Az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 53-54, a takarmánybúzáé 46-48 ezer forint/tonna között mozgott április első felében.

Kukorica

A kukorica fronthavi jegyzése – a búza kurzusát követve – 146 dollár/tonnára csökkent a chicagói árutőzsdén április második hetében, majd a szójabab és a kőolaj árának erősödése miatt egy héttel később 149 dollár/tonnára visszakorrigált. A folyamatot erősítette, hogy az USA déli államaiban az esős időjárás miatt a gazdák késve kezdték a kukorica vetését: az *USDA* 2015. április 19-i adatai szerint a 36,1 millió hektárra előirányzott terület 9 százalékan végeztek a vetéssel (öt-éves átlag: 13 százalék). Az Európai Unió legnagyobb kukoricatermelőjénél, Franciaországban is csúszik a kukorica vetése, hiszen a *Tallage* piacelemző vállalat által 1,7 millió hektárra tervezett terület 27 százalékan került a földbe a vetőmag április közepéig, szemben a tavalyi

35 százalékos aránnyal. Magyarországon a gazdák várhatóan 1,15 millió hektáron termelnek kukoricát az idén, ennek 5 százalékán fejezték be a vetést április közepéig. Az *UkrAgroConsult* szerint Ukrajnában a tavalyinál 6 százalékkal kisebb területen, 4,4 millió hektáron vethetnek kukoricát a termelők 2015-ben. Oroszországban a valaha volt legnagyobb területet (2,8 millió hektár) foglalhatja el a növény az idei évben. Ugyanakkor az elemzők arra számítanak, hogy a fekete-tengeri országokban az idei terméskilátásokat az importból származó drága inputok felhasználásának alacsony szintje rontja. Jelenleg a déli féltekén a kukorica betakarítása zajlik. Braziliában a fővetésű kukorica 61,4 százaléka már a tárolókban van, és Argentínában az előirányzott terület 17,1 százalékán végeztek a munkával. Az *USDA* Brazília 2014/2015. gazdasági évi kibocsátását – a később betakarításra kerülő másodvetéssel együtt

– 75, Argentínáét 24 millió tonnára jelezte. A vetési kampány elején a termés fronthavi jegyzése sem a párizsi árutőzsdén (163-165 euró/tonna), sem a BÉT-en (40-41 ezer forint/tonna) nem változott számottevően április második és harmadik hetében. A jegyzéseket az sem módosította, hogy mindeközben Ukrajnában az élénk kukoricaexport hatására a termés kikötői ára 174-178 dollár/tonna (*FOB*) tartományba emelkedett. A világ és a régió meghatározó kukorica-exportőreként számon tartott Ukrajna bár az EU-ban – a tavalyi rekordtermés miatt – piacot veszített, a Távols-Keleten új partnerre talált. Kína idei kukoricaimportjának közel fele, azaz 2 millió tonna ugyanis Ukrajnából érkezett, és további 1,5 millió tonnára van kilátás az év végéig. A takarmánykukorica magyarországi termelői ára egyelőre tartotta a korábbi 38 ezer forint/tonna szintet.

Agrárpolitikai Hírek

- Megjelent a 12/2015. (III. 30.) FM rendelet az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások 2015. évi igénybevételével kapcsolatos egységes eljárási szabályokról.
- Megjelent a 16/2015. (IV. 9.) FM rendelet a mezőgazdasági kistermelői támogatásról, amelyre az a mezőgazdasági termelő jogosult, aki legalább egy hektár

földterülettel jogszerű földhasználóként rendelkezik, és mezőgazdasági tevékenységet folytat. A támogatás egyösszegű, amelynek gazdálkodónkénti éves mértéke minimum 500, maximum 1250 euró. A támogatás igénybevételének feltétele az egységes kérelem benyújtása, valamint az, hogy a támogatási rendszerben való részvételi szándékát az egységes kérelem benyújtására szolgáló elektronikus felületen a gazdálkodó legkésőbb 2015. augusztus 15-éig jelezze.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

	2015. 15. hét	2015. 15. hét/ 2015. 14. hét (százalék)	2015. 15. hét/ 2014. 15. hét (százalék)
Étkezési búza	52 377	97	90
Takarmánybúza	45 693	94	...
Takarmánykukorica	38 416	100	77
Takarmányárpa	41 475	98	...

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2015. 04. 15.	2015. 04. 16.	2015. 04. 17.	
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	2015. május	HUF/tonna	52 500	52 500	52 300
	Takarmánybúza	2015. május	HUF/tonna	49 500	49 500	49 500
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2015. május	EUR/tonna	185	183	183
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2015. május	USD/tonna	180	182	182

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

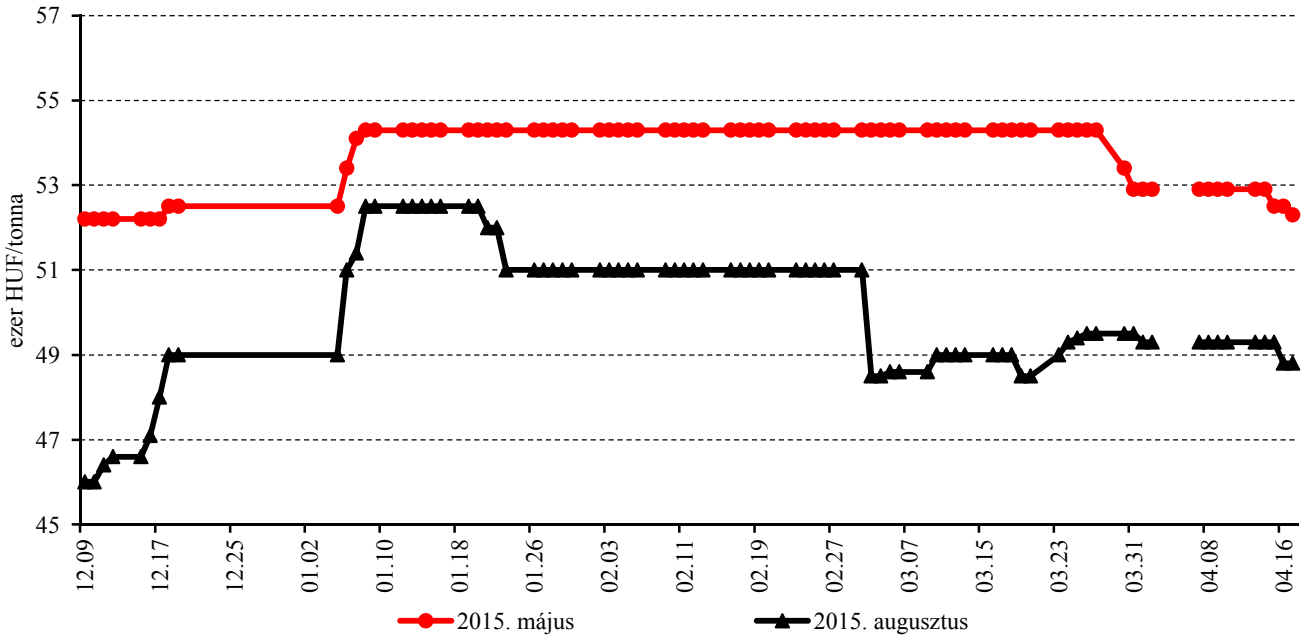
3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2015. 04. 15.	2015. 04. 16.	2015. 04. 17.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2015. május	HUF/tonna	40 650	40 650	40 650
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2015. június	EUR/tonna	166	164	163
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2015. május	USD/tonna	148	148	149

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

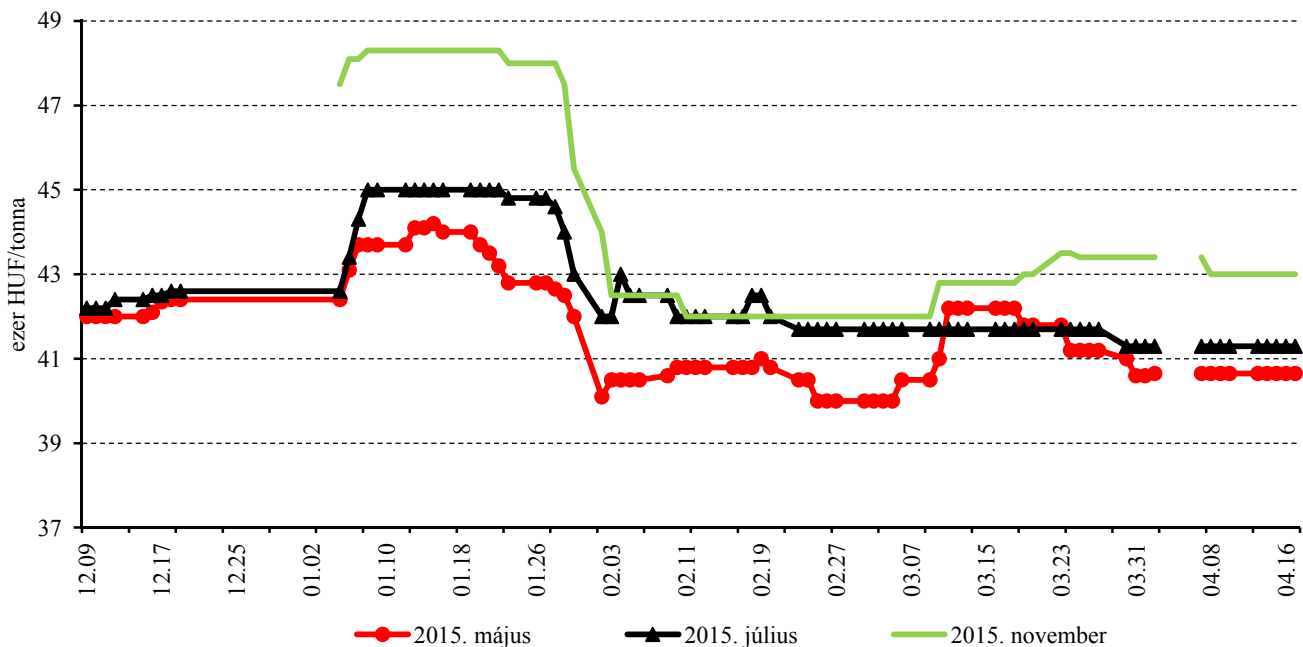
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

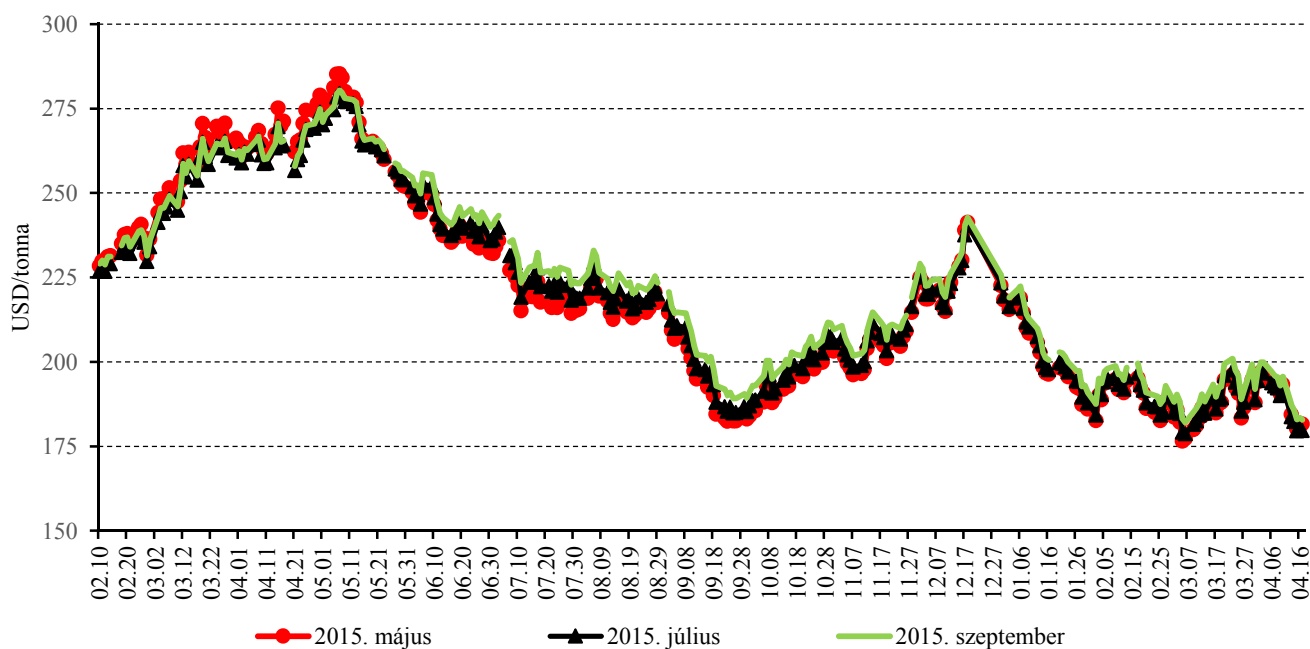
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

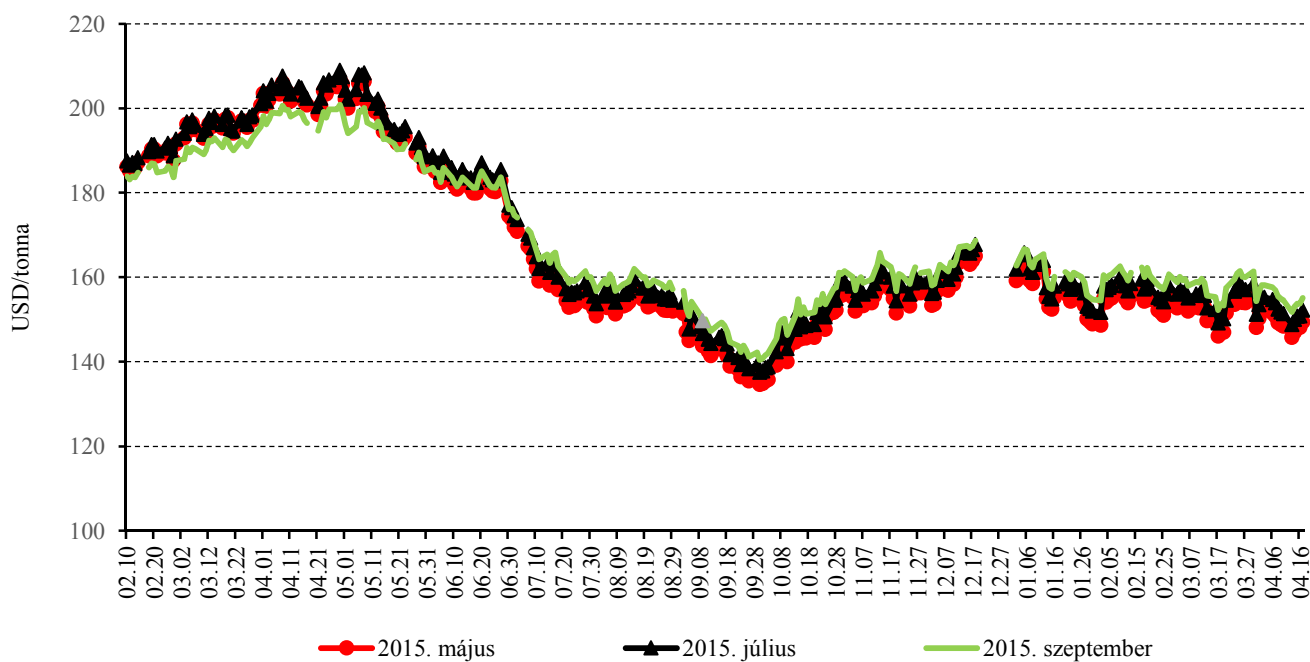
Forrás: BÉT

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

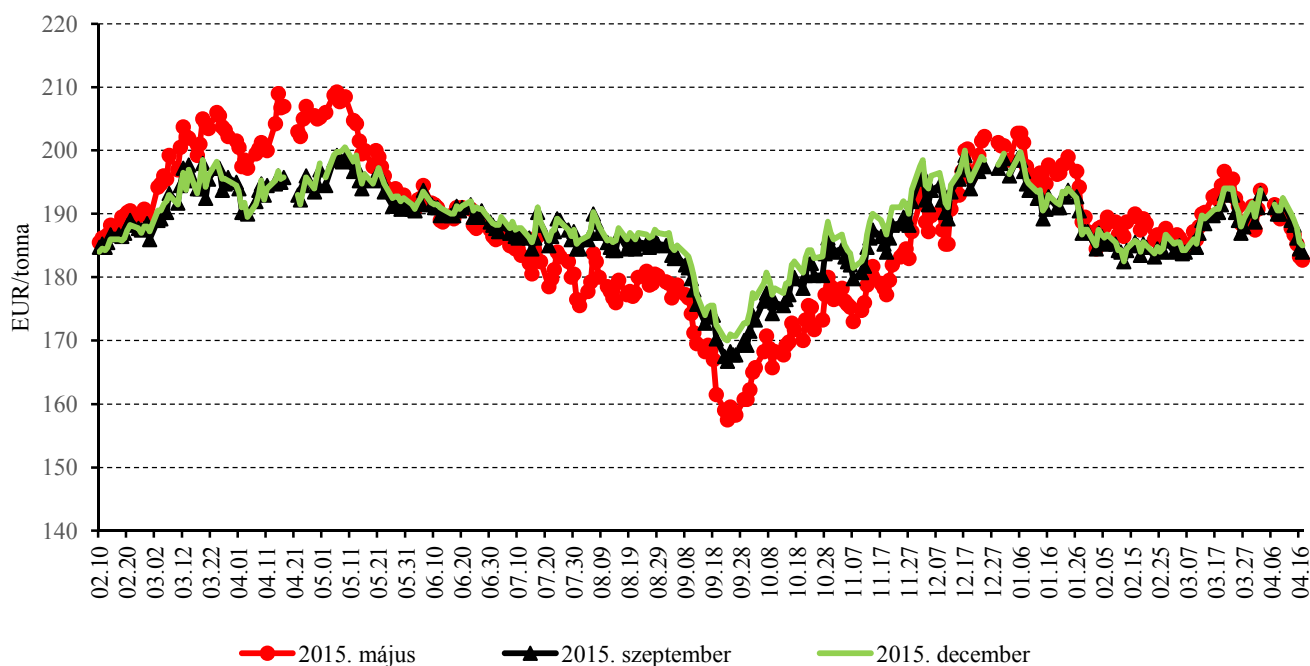
Forrás: CME/CBOT

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

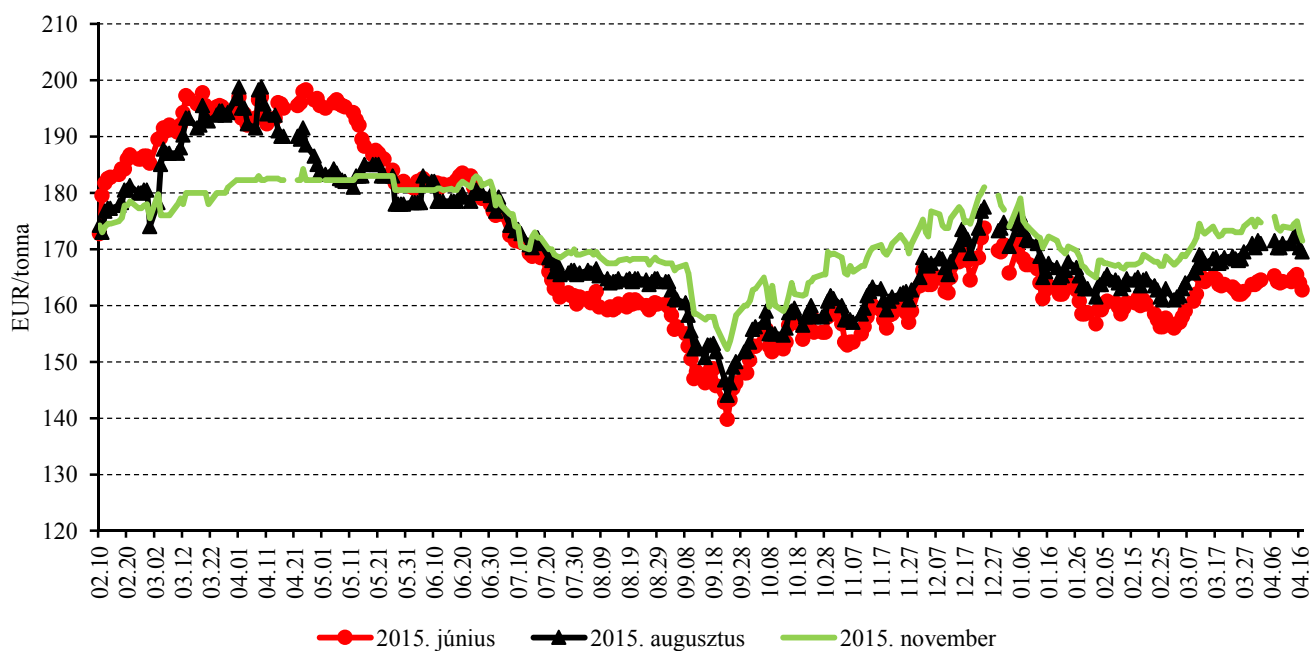
Forrás: CME/CBOT

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2014-2015)

Forrás: Euronext/MATIF

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2014-2015)

Forrás: Euronext/MATIF

4. táblázat: **A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2015. április 17.)**

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2015. május	183	55 218	2015. május	182	50 708
2015. szeptember	184	55 596	2015. július	180	50 175
2015. december	185	55 898	2015. szeptember	183	51 038
2016. március	186	56 275	2015. december	189	52 638
2016. május	188	56 729	2016. március	194	54 156
2016. szeptember	188	56 880	2016. május	198	55 223
KUKORICA					
2015. június	163	49 175	2015. május	149	41 722
2015. augusztus	170	51 214	2015. július	152	42 490
2015. november	172	51 819	2015. szeptember	155	43 305
2016. január	173	52 347	2015. december	159	44 315
2016. március	177	53 329	2016. március	163	45 393
2016. június	178	53 707	2016. május	165	46 183

Forrás: Euronext/MATIF, CME/CBOT

5. táblázat: **A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása**

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2015. 04. 17. (százalék)	2015. 04. 10. (százalék)
Búza	2015. május	181,64	-	26,5
Kukorica	2015. május	149,45	-	17,2
Szójabab	2015. május	355,97	13,5	16,1
Szójadara	2015. május	347,13	18,1	20,1

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: **A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2015. április 14.)**

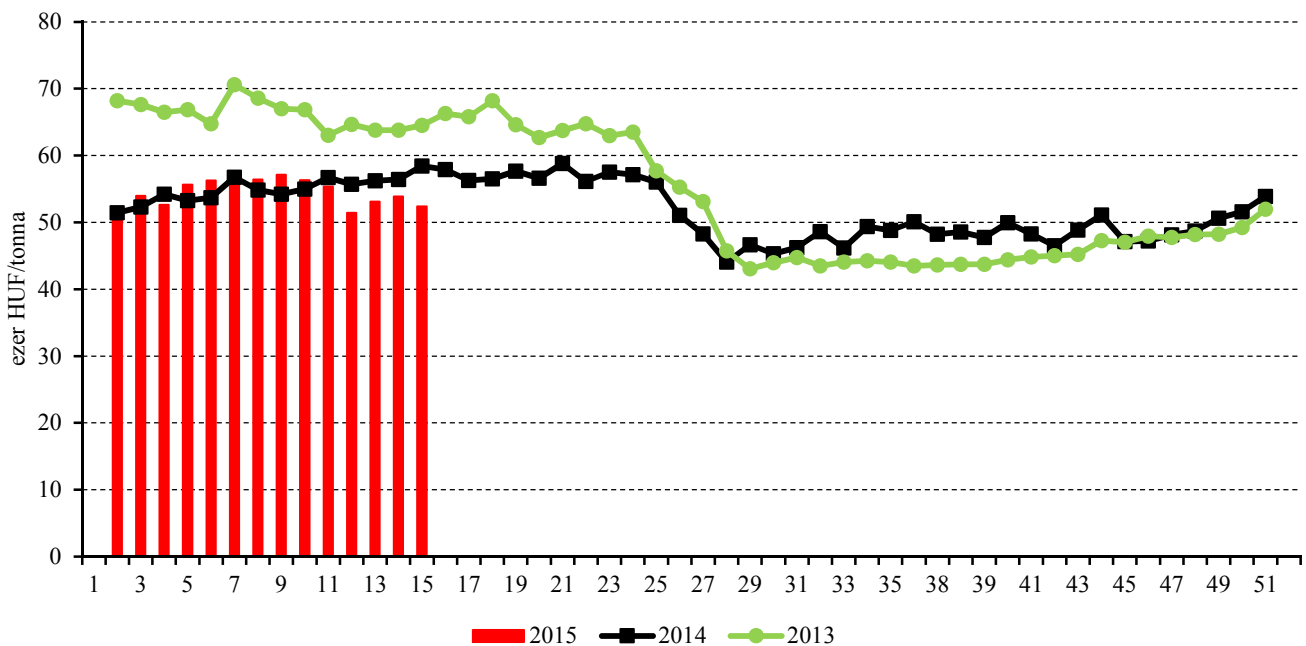
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.			Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb	
	Vételi	Eladási		Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási
Búza	63 094	105 109	110 447	5 926	15 266	52 842	135 802	63 833	63 978	39 757	58 506
Kukorica	346 537	512 262	241 288	27 809	65 666	168 163	231 301	140 792	195 227	86 064	127 028
Szójabab	295 330	308 716	115 979	4 751	12 142	69 960	126 724	84 877	110 491	90 942	54 108
Szójadara	101 324	167 443	48 767	934	6 687	46 983	64 737	19 878	44 322	17 408	28 532

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

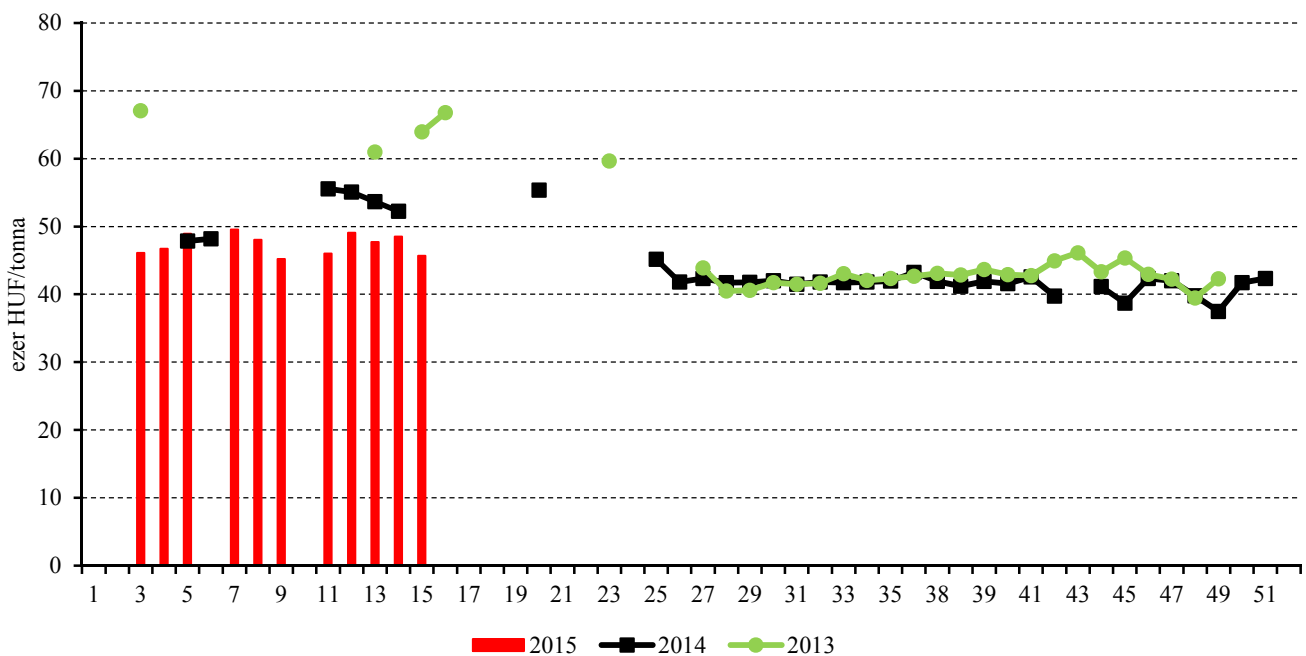
Termelői és kikötői árak

7. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

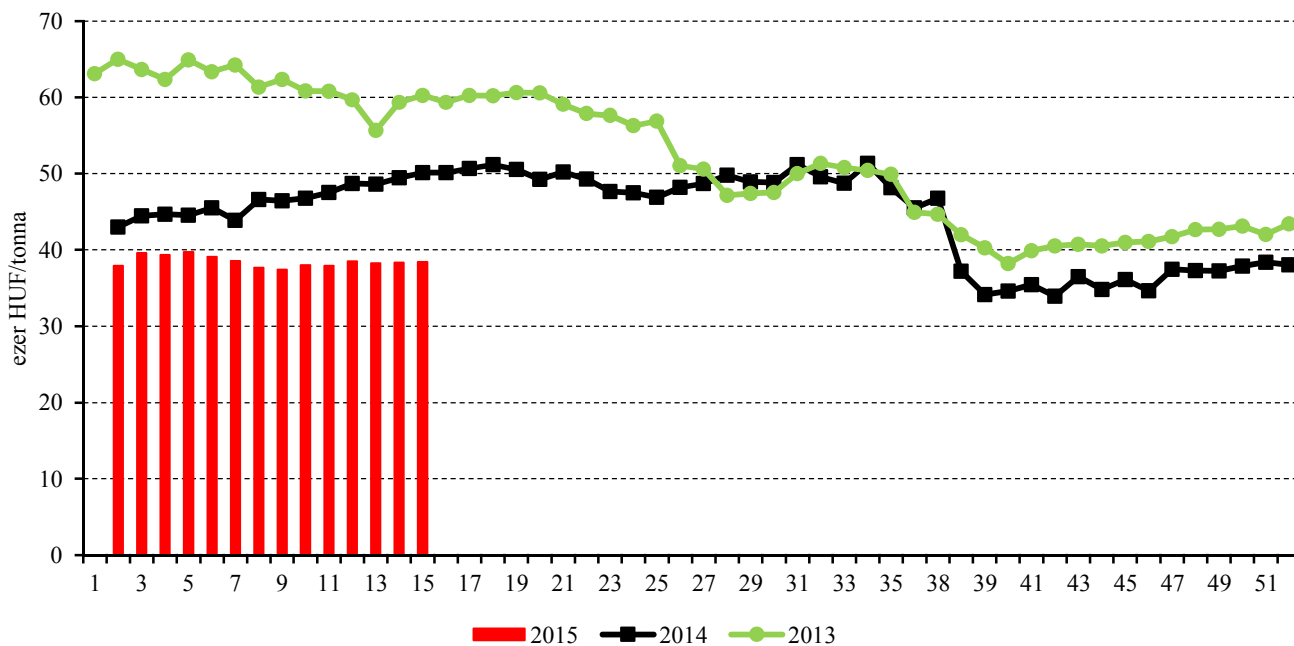
Forrás: AKI PÁIR

8. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

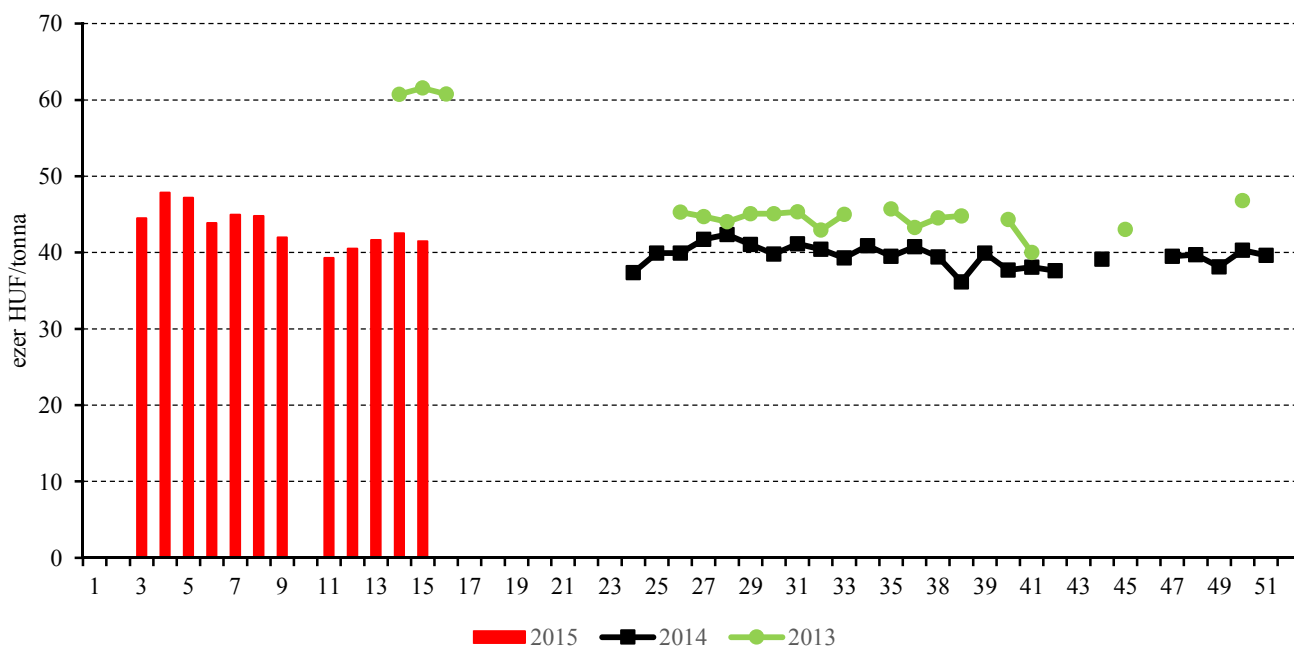
Forrás: AKI PÁIR

9. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

10. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

	Mértékegység	2015. 03.27.	2015. 04. 02.	2015. 04. 10.	2015. 04. 17.	
BÚZA	USA, FOB Gulf HRW	USD/tonna	255	259	248	229
	Franciaország, FOB Rouen, 10,5%	USD/tonna	191	196	191	189
	Németország, FOB 12%	USD/tonna	215	218	211	207
	Oroszország 12,5% FOB	USD/tonna	215	215	210	194
	Ukrajna, 12,5% FOB	USD/tonna	210	211	212	212
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	249	218	-	-
KUKORICA	USA, FOB Gulf, No. 2	USD/tonna	180	176	175	175
	Franciaország, FOB Bordeaux	USD/tonna	170	175	175	178
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	174	174	174	174
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	163	159	-	-
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	173	175	176	175
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	201	202	202	167
	Ukrajna, FOB	USD/tonna	200	182	190	180
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	-	-	-	-

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő).

Forrás: Agrochart, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

		EUR/tonna			
		2015. 12. hét	2015. 13. hét	2015. 14. hét	2015. 15. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	171	169	174	161
	Németország, DEPSILO Hamburg	195	191	192	187
	Franciaország, DELPORT Rouen	188	185	186	183
	Románia, DEPSILO Banat	168	178	180	177
TAKARMÁNY- BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	148	148	153	148
	Németország, DEPSILO Hamburg	187	182	184	180
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	165	161	-	158
	Románia, DEPSILO Oltenia	-	-	-	-
	Egyesült Királyság, FGATE	163	167	165	166
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Pleven	130	130	130	130
	Németország, DEPSILO Hamburg	180	181	182	181
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	155	158	158	159
	Románia, DEPSILO Oltenia	140	145	159	141
TAKARMÁNY- ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	-	-	-	-
	Németország, DEPSILO Hamburg	171	168	168	166
	Franciaország, DELPORT Rouen	181	182	-	183
	Románia, DEPSILO Muntenia	143	143	-	-
	Egyesült Királyság, FGATE	152	154	154	155

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára Magyarországon

	Kiszerezés	Mértékegység	2014. 15. hét	2015. 14. hét	2015. 15. hét	2015. 15. hét/ 2014. 15. hét (százalék)	2015. 15. hét/ 2015. 14. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	519	551	464	89	84
		HUF/kg	77	74	74	96	99
	zsákos	tonna	1556	1824	1418	91	78
		HUF/kg	78	76	76	97	100
	zacskós	tonna	970	987	620	64	63
		HUF/kg	83	89	88	105	99
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna
		HUF/kg
	zsákos	tonna	35	18	8	23	45
		HUF/kg	87	87	92	106	106
	zacskós	tonna	71	29	27	38	93
		HUF/kg	91	94	93	103	99
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	414	440	327	79	74
		HUF/kg	75	72	72	96	100
	zsákos	tonna	451	608	403	89	66
		HUF/kg	76	74	74	97	100
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	...	133
		HUF/kg	...	80
	zsákos	tonna	31	34	36	118	105
		HUF/kg	88	82	83	95	101
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	69	48	35	50	73
		HUF/kg	92	96	96	104	100

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: Az ipari keveréktakarmányok feldolgozó értékesítési ára Magyarországon

	Mértékegység	2014. március	2015. február	2015. március	2015. március/ 2014. március (százalék)	2015. március/ 2015. február (százalék)
Brojlertáp	tonna	6 380	6 700	6 669	105	100
	HUF/tonna	94 902	89 399	91 524	96	102
Hízósertéstáp	tonna	7 231	7 966	7 670	106	96
	HUF/tonna	77 600	74 052	74 289	96	100

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon

ezer tonna

		2014. január	2015. január	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	176,2	101,0	57,3
	10039000 Árpa, nem vető	11,2	47,9	427,7
	10059000 Kukorica, nem vető	306,4	363,7	118,7
Import	10019900 Búza, nem vető	5,2	10,3	198,0
	10039000 Árpa, nem vető	3,3	3,2	96,9
	10059000 Kukorica, nem vető	24,4	2,2	9,0

Forrás: KSH

12. táblázat: Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei

ezer tonna

		2013. július 1.- 2014. április 15.	2014. július 1.- 2015. április 14.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	24 285	26 423	108,8
	Árpa	5 122	7 265	141,8
	Kukorica	2 346	2 581	110,0
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	1 356	2 281	168,2
	Árpa	26	59	226,9
	Kukorica	11 348	7 349	64,8

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: A világ búza- és kukoricamérlege

millió tonna

	USDA		IGC		Tallage	
	2013/2014	2014/2015 ^{a)}	2013/2014	2014/2015 ^{a)}	2013/2014	2014/2015 ^{a)}
BÚZA						
Termelés	717	726	713	719	695	708
Felhasználás	706	716	696	708	680	695
Export	162	161	155	153	156	155
Import	162	161	155	153	156	155
Zárókészlet	187	197	187	198	178	191
KUKORICA						
Termelés	989	990	991	990	970	978
Felhasználás	953	974	947	974	969	963
Export	130	119	120	116	129	114
Import	130	119	120	116	129	114
Zárókészlet	171	188	175	191	166	180

^{a)} Előrejelzés.

Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

A déli féltekén a végéhez közelít a szójabab betakarítása. A világ második és harmadik legnagyobb termelőjénél néhány héten belül rekordtermés kerülhet a tárolókba, az USA agrárminisztériuma (*USDA*) 94,5 millió tonna kibocsátásra számít Brazíliában, és 57 millió tonnára Argentínában. A dél-amerikai új termés bővülésével egy időben csökkent az USA-ból származó szójabab iránti világpiaci kereslet, aminek hatására a termény fronthavi jegyzése 349 dollár (*USD*)/tonnára eszkegett a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) 2015. április második hetében. Noha a brazil *real* és az argentin *peso* gyengülése jelentős előnyhöz juttatta a dél-amerikai terményt az importőrök körében az USA-ból származóval szemben, az észak-amerikai ország a 2014/2015. gazdasági évre előirányzott 48,7 millió tonnából 48,5 millió tonna szójababot már értékesített a világpiacon a szezon első felében, és a szerződések 93 százalékát teljesítették is április első feléig. A szójabab jegyzését ezt követően az USA élénk feldolgozása és Kína importjának várható növekedése emelte 356 dollár/tonnára 2015. április harmadik hetében. Az ázsiai ország a világ legnagyobb szójabab-importőréként évente a globális forgalomba kerülő volumen kétharmadát veszi fel. Kína 2015 első negyedében az egy évvel korábnál 1,9 százalékkal több, 15,6 millió tonna szójababot importált, és a 2015. április - július közötti időszakban közel 27 millió tonna behozatalára kerülhet sor. A következő hetekben a piac a vetési kampányára figyel. Az USA-ban 1 százalékkal 34,3 millió hektárra nőhet a növény vetésterülete 2015-ben. Az európai térség meghatározó szójababtermelőjénél, Ukrajnában a 19 százalékos növekedést követően 2,1 millió hektárt foglalhat el a növény az idén. Az EU Gabonakereskedőinek Szövetsége (*COCERAL*) szerint az Európai Unióban a tavalyinál 22 százalékkal nagyobb területen, 674 ezer hektáron vethetik el a magot a következő hetekben. A vezető szójatermesztő tagországokban kivétel nélkül a terület növekedését várják az elemzők: Olaszországban 320 ezer hektáron (+33 százalék), Romániában 110 ezer hektáron (+34 százalék), Franciaországban 94 ezer hektáron (+25 százalék) és Ausztriában 50 ezer hektáron (+14 százalék) termelhetnek szójababot. Magyarországon a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) 2015. március 31-i jelentésében

63,2 ezer hektárra irányozta elő a szója vetésterületét, ami 20 ezer hektárral múlja felül a múlt évit és minden idők második legnagyobb vetésterülete lehet. Az 50 százalékot megközelítő területnövekedés elsősorban az idei évben bevezetésre kerülő, termeléshez kötött közvetlen támogatással magyarázható. A szójabab és a szemes fehérjenövények termesztéséhez évi 13,5 millió euró (~4 milliárd forint) támogatás fizethető ki a KAP 2015-2020 közötti költségvetési időszakában. Ez a támogatás a gazdaságok számára lehetőséget biztosít a magas színvonalú szójatermesztés elsajátításához, amihez az elmúlt évek összefogása eredményeként létrejött szervezet, a Magyar Szója Nonprofit Kft. tevékenysége is segítséget nyújt.

Napraforgómag

Jó pozícióban vannak azok az ukrán termelők, akiknek még van eladható napraforgómag-készletük. A napraforgóolaj iránti erős külpiazi érdeklődés ugyanis arra sarkallja a feldolgozókat Ukrajnában, hogy az alapanyagot a termelők által kínált áron vegyék meg. A gazdák kihasználva a helyzetet, a vetéshez szükséges drága inputok beszerzése érdekében addig biztosan nem engednek az árból, amíg a mag kereslete ilyen élénk. Mindezek eredményeként a napraforgómag belpiaci ára meghaladta a szójababét a szovjet utódállamban április első felében, amire az elmúlt szezonokban nem volt példa. Oroszországban ugyanakkor a feldolgozás lassulása és a *rubel* vásárlóerejének javulása szorította le a termény belpiaci árát. A két legnagyobb napraforgóolaj-exportőr 745-780 dollár/tonna (*FOB*) exportáron szállította a terméket a világpiacra április első heteiben. Noha a napraforgóolaj a szójaolajnál és a pálmaolajnál jóval drágább a világpiacon – az eltérés másfél éves csúcsra emelkedett 2015 áprilisában –, ez nem akadályozta az importőrök napraforgóolaj-behozatalát, és az *UkrAgroConsult* tanácsadó ügynökség szerint az sem kizárt, hogy az erős kereskedésben 800 dollárig erősödik a napraforgóolaj fekete-tengeri exportára. Magyarországon a Budapesti Értéktőzsdé (BÉT) árupiaci szekciójában a napraforgómag fronthavi jegyzésére az olajmagok nemzetközi árának, valamint a napraforgóolaj fekete-tengeri exportárának növekedése gyakorolt pozitív hatást: 111 ezer forint/tonnáért volt elérhető az árupiaci szekcióban 2015.

április második és harmadik hetében. Úgy tűnik a változás a fizikai piacra is begyűrűzött, ahol a termény áfa és szállítási költség nélküli termelői ára az AKI PÁIR adatai szerint 107-108 ezer forint/tonnára emelkedett április első felében. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) tájékoztatása szerint a 628 ezer hektárra előirányzott terület 21 százalékan már elvetették a napraforgómagot 2015. április közepéig.

Repcemag

Az *Oil World* a világ elsőszámú repcemagtermelőjeként számon tartott Európai Unióban a termőterület 4,4 százalékos csökkenése (6,5 millió hektárra) és a hozam 8,3 százalékos gyengülése (3,3 tonna/hektárra) miatt 21,5 millió tonna repcemag betakarítására számít a 2015. évben, ez 11 százalékkal múlna alul az előző évi rekordot, és minden idők második legnagyobb termése

lehet. Németország 5,3 millió tonnára csökkenő (-1 millió tonna) kibocsátásával megőrizheti vezető pozícióját az EU legnagyobb termelői között. Az elemzők Franciaországban 5,2 millió tonna, az Egyesült Királyságban 2,3 millió tonna (-8 százalék) termést várnak. Magyarországon a NAK adatai szerint a 2014 őszen vetett repce 2 százaléka pusztult ki, és a 207 ezer hektár termőterület 87 százalékan kapott az állomány jó/közepes minősítést április elején. Ukrajnában az őszi káposzta-repce vetések 9 százaléka ment tönkre, és a megmaradt állomány 13 százaléka gyenge állapotban volt ugyanekkor. Miközben az ótermésű repcemag fronthavi jegyzése 375 euró/tonnára emelkedett a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) április harmadik hetében, a BÉT-en 101 ezer forint/tonnára ereszkedett a 2015. évi termés (2015. augusztusi lejárat) kurzusa.

14. táblázat: Az olajmagok termelői ára Magyarországon

	2015. 15. hét	2015. 15. hét/ 2015. 14. hét (százalék)	2015. 15. hét/ 2014. 15. hét (százalék)
Napraforgómag	108 534	101	103
Repcemag	106 320	94	92

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

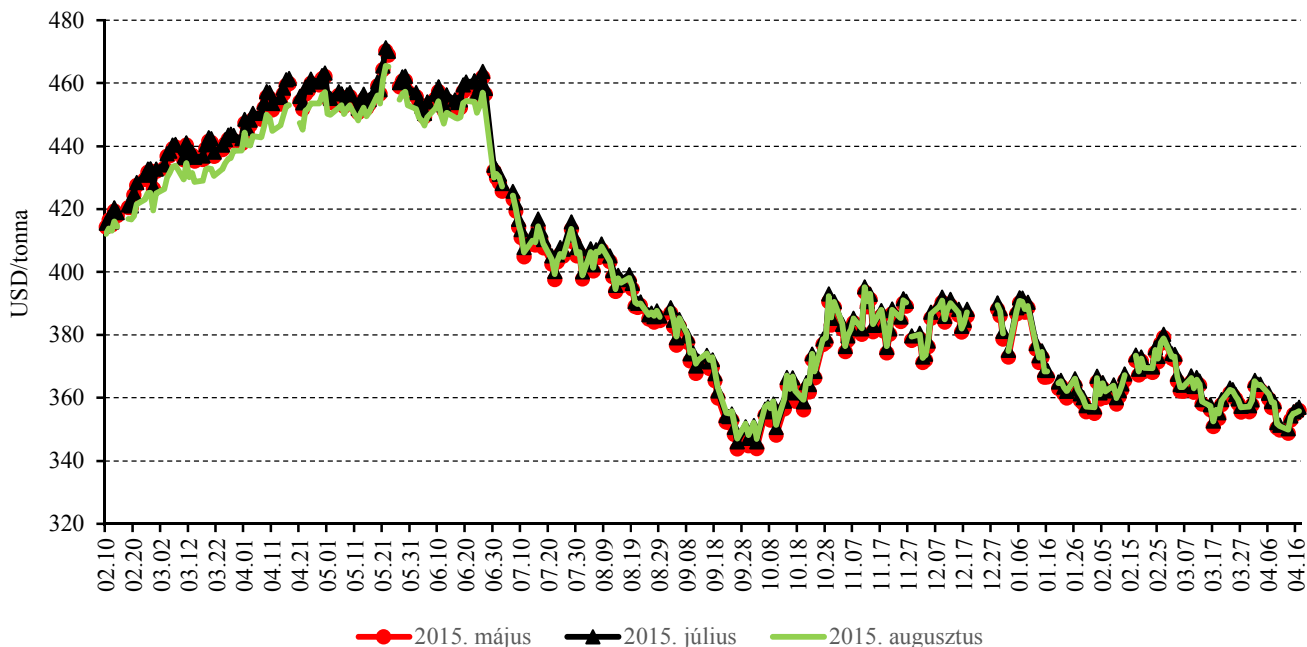
15. táblázat: Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

	Szállítási határidő	Mértékegység	2015. 04. 15.	2015. 04. 16.	2015. 04. 17.	
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	2015. május	HUF/tonna	111 000	111 000	111 000
	Repcemag	2015. augusztus	HUF/tonna	101 000	101 000	101 000
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2015. május	EUR/tonna	375	372	374
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2015. május	USD/tonna	355	355	356

Forrás: BÉT, Euronext/MATIF, CME/CBOT

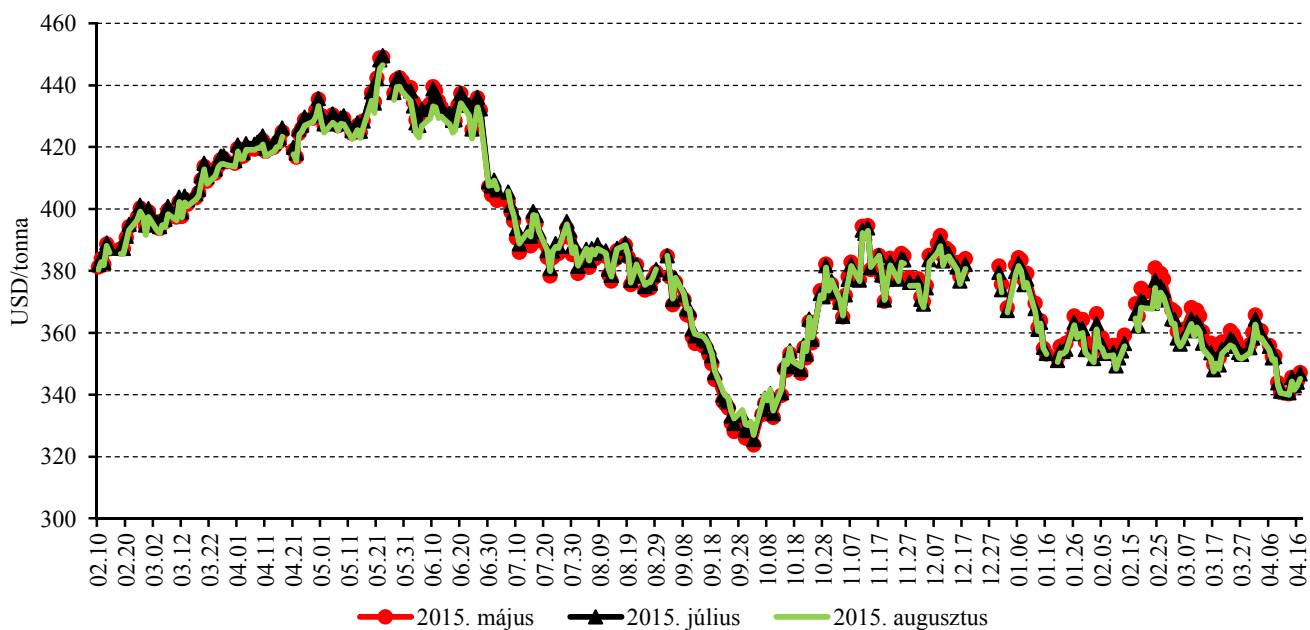
Az olajmagok és származékaik jegyzése

11. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

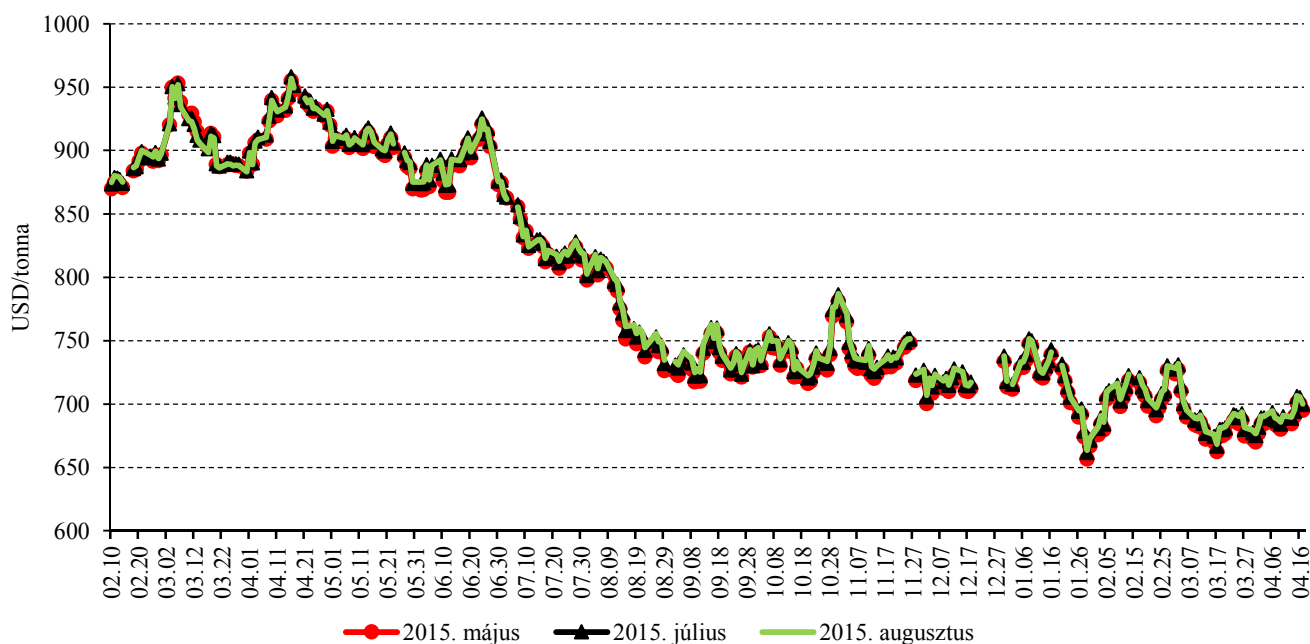
Forrás: CME/CBOT

12. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

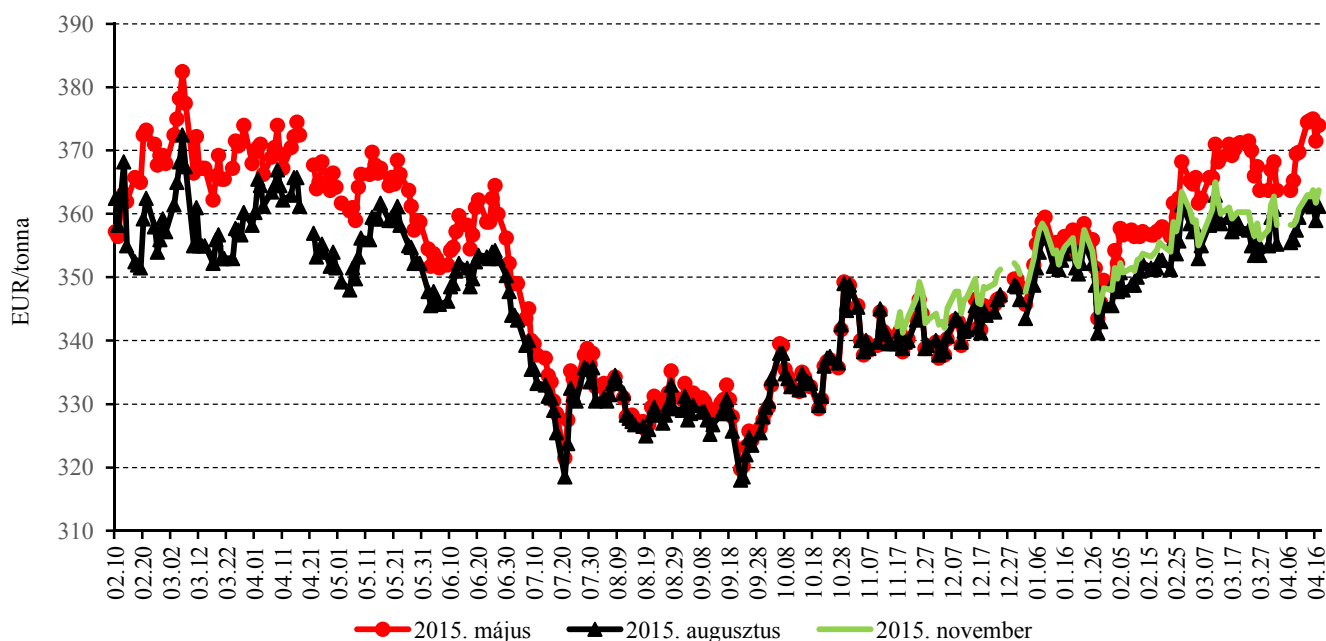
Forrás: CME/CBOT

13. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2014-2015)

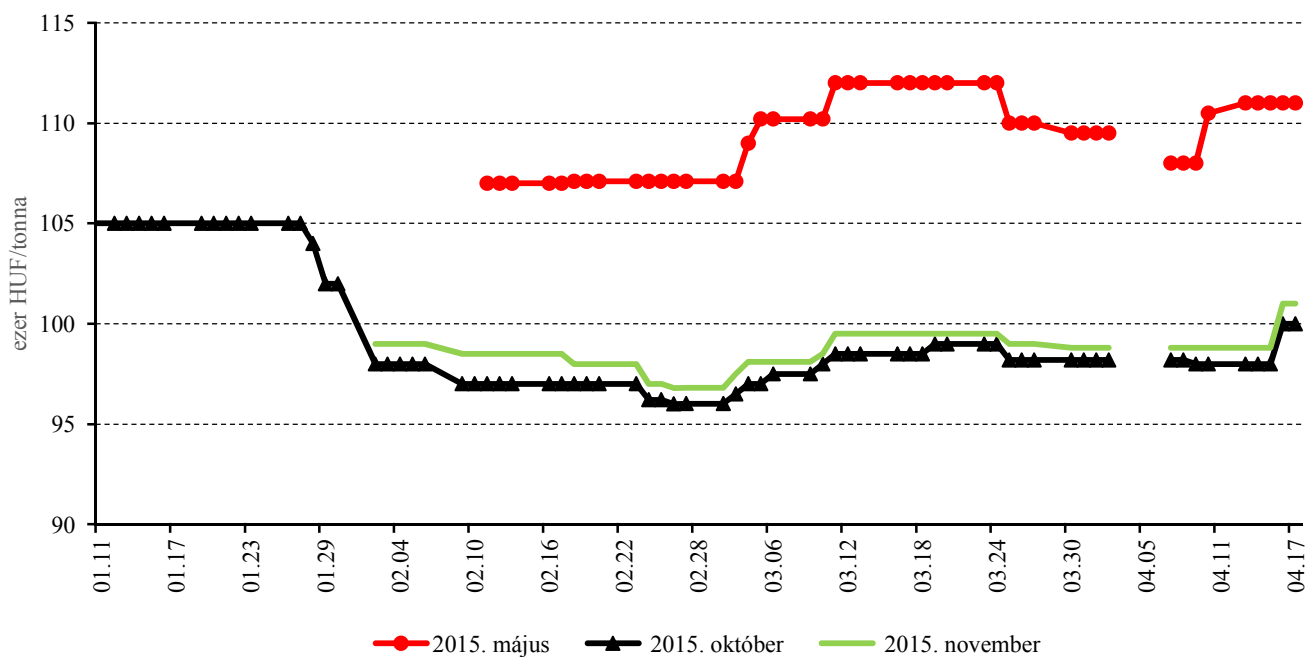
Forrás: CME/CBOT

14. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2014-2015)

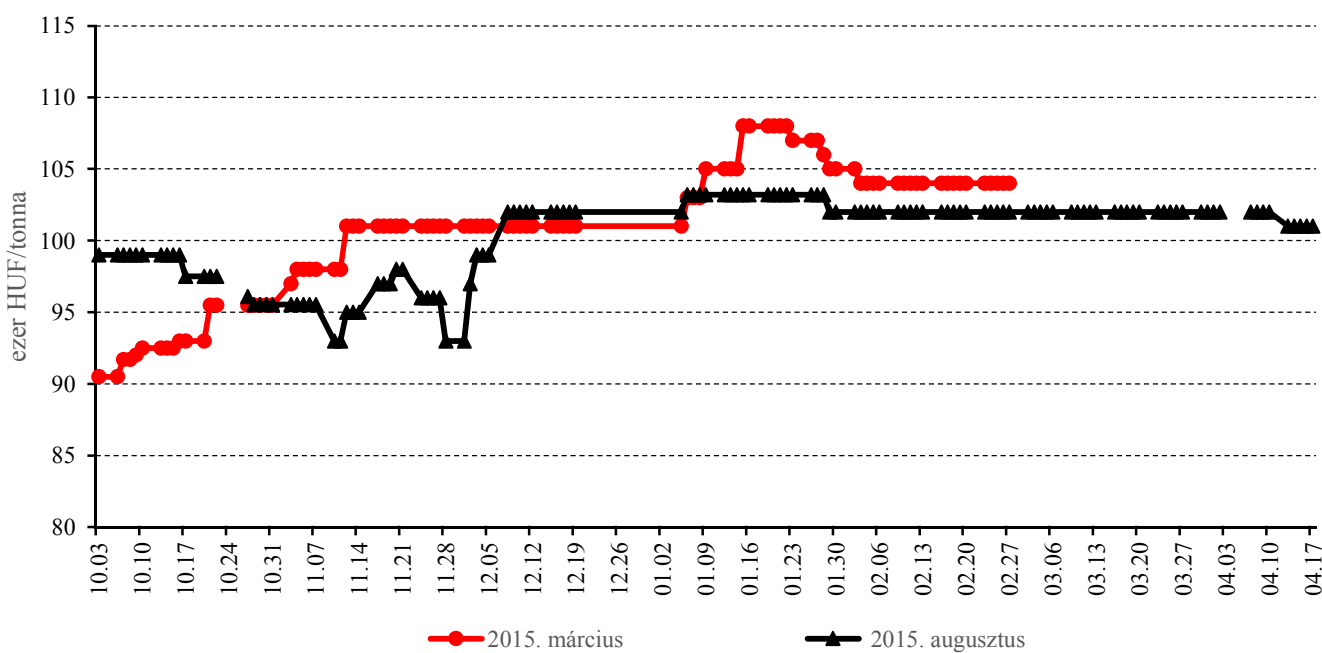
Forrás: Euronext/MATIF

15. ábra: A napraforgómag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

Forrás: BÉT

16. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2014-2015)

Forrás: BÉT

16. táblázat: Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2015. április 17.)

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2015. május	374	113 004
	2015. augusztus	361	109 152
	2015. november	364	109 907
	2016. február	364	110 058
	2016. május	364	109 983
	2016. augusztus	356	107 641
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2015. május	356	101 693
	2015. július	357	102 153
	2015. augusztus	356	102 069
	2015. szeptember	352	100 523
	2015. november	350	99 876
	2016. január	352	100 377
SZÓJADARA	2015. május	347	101 478
	2015. július	347	100 820
	2015. augusztus	345	100 413
	2015. szeptember	344	99 974
	2015. október	342	98 972
	2015. december	342	99 066

Forrás: Euronext/MATIF, CME/CBIT

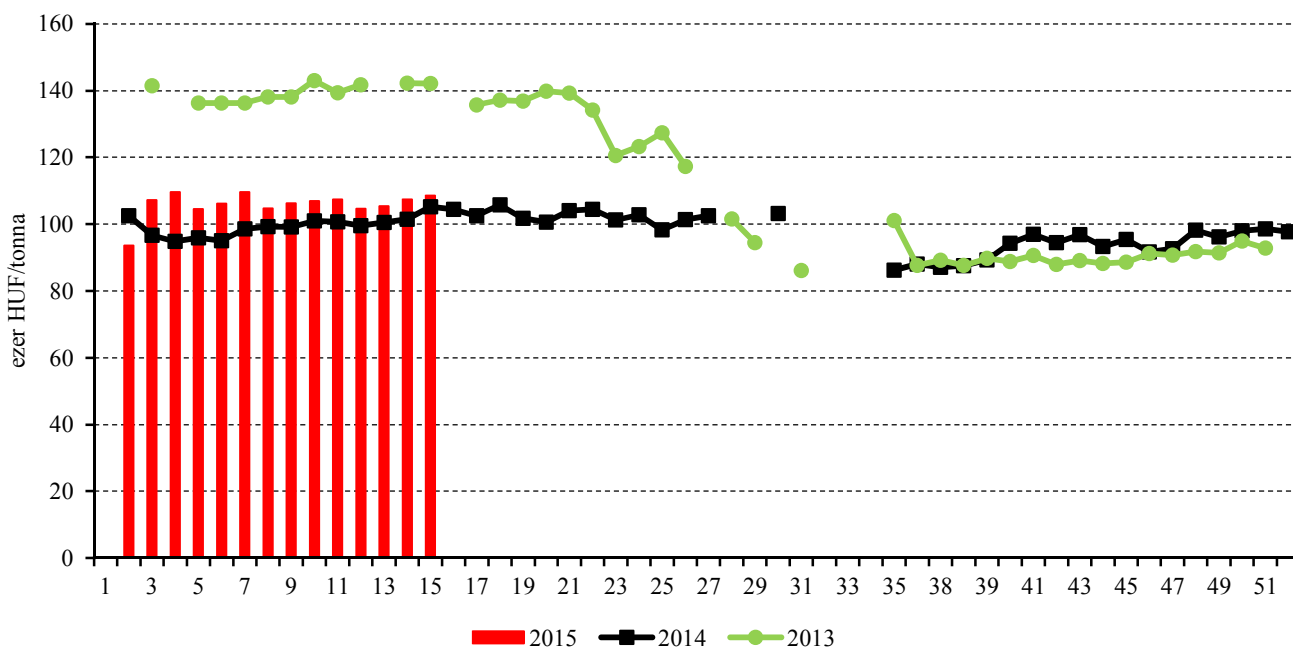
17. táblázat: A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2015. április 14.)

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	768	231 900
Napraforgóolaj (finomított)		863	260 604
Szójaolaj (nyers)		723	218 303
Szójaolaj (finomított)		778	234 922
Napraforgódara	Ausztria	220	65 199
Repcedara		245	72 608

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

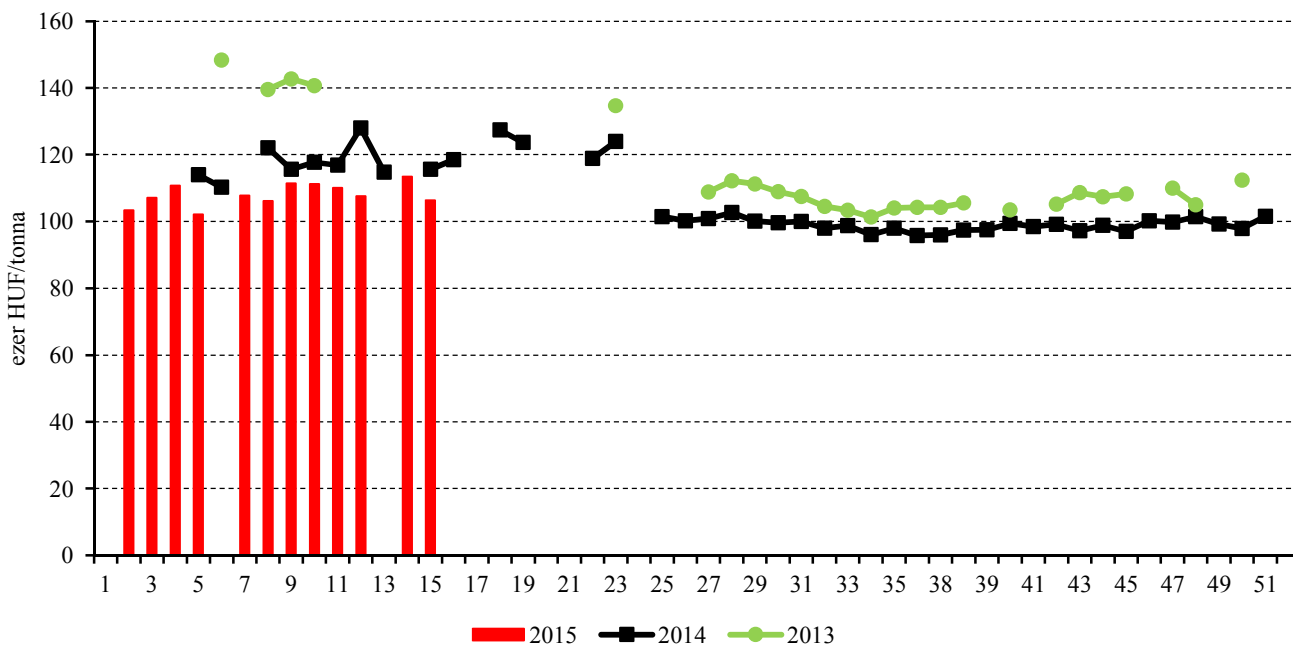
Termelői és kikötői árak

17. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

18. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2013-2015)

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára

		USD/tonna				
		2015. 03. 27.	2015. 04. 02.	2015. 04. 10.	2015. 04. 17.	
SZÓJA	BAB	USA FOB Gulf	384	389	380	385
		Brazília FOB Paranagua	370	374	369	370
		EU CIF, USA-ból	401	n. a.	n.a.	n.a.
		EU CIF Brazíliából	408	n. a.	n.a.	n.a.
		Ukrajna FOB	380	378	383	395
	DARA	EU CIF Rotterdam	402	n. a.	n.a.	n.a.
OLAJ	EU FOB Rotterdam	780	740	720	761	
REPCE	MAG	Franciaország FOB Moselle	400	396	394	401
		EU, 00 CIF Hamburg	401	n. a.	n.a.	n.a.
		Ukrajna FOB	380	385	382	386
	DARA	EU FOB Hamburg	267	n. a.	n.a.	n.a.
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	750	740	720	756
NAPRAFORGÓ	MAG	EU CIF Amszterdam	400	n. a.	n.a.	n.a.
	DARA	Franciaország CIF	257	n. a.	n.a.	n.a.
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	810	795	825	830
		Fekete-tenger FOB	750	n. a.	n.a.	n.a.
NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	670	665	n.a.	n.a.	

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Agrochart, Oil World

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozó értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2014. 15. hét	2015. 14. hét	2015. 15. hét	2015. 15. hét/ 2014. 15. hét (százalék)	2015. 15. hét/ 2015. 14. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	...	4 754	3 325	...	70
	HUF/tonna	...	207 196	211 658	...	102
Napraforgódara	tonna	6 370	4 544	4 569	72	101
	HUF/tonna	61 038	57 775	57 453	94	99
Nyers repceolaj	tonna
	HUF/tonna
Repcedara	tonna	745
	HUF/tonna	81 227

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon

		2014. január	2015. január	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	22,7	40,8	179,7
	1206 Napraforgómag	54,7	27,8	50,8
	2304 Szójadara	2,1	5,1	242,9
Import	1205 Repcemag	4,2	5,3	126,2
	1206 Napraforgómag	13,4	5,9	44,0
	2304 Szójadara	27,2	26,7	98,1

Forrás: KSH

21. táblázat: A világ olajmagmérlege

	USDA		Oil World	
	2013/2014	2014/2015 ^{a)}	2013/2014	2014/2015 ^{a)}
SZÓJABAB				
Termelés	284	315	282	313
Felhasználás	241	254	238	253
Export	113	118	114	119
Import	111	114	114	118
Zárókészlet	66	90	66	88
REPCEMAG				
Termelés	71	72	70	68
Felhasználás	67	68	66	65
Export	15	14	16	14
Import	15	14	16	14
Zárókészlet	7	7	7	6
NAPRAFORGÓMAG				
Termelés	43	40	43	41
Felhasználás	39	37	39	37
Export	2	2	2	2
Import	2	2	2	2
Zárókészlet	3	3	3	3

^{a)} Előrejelzés.

Forrás: USDA, Oil World

Bioüzemanyag

A bioüzemanyag-előállítás célja az ásványolaj használatához viszonyított üvegházhatású gázkibocsátás csökkentése minél kevesebb élelmiszernövény felhasználásával. Valamennyi ország kormánya kiemelten támogatja az élelmiszercélra nem használható növényekből, növényi maradványokból vagy hulladékból előállított bioüzemanyag fejlesztését.

Az évtized elején még csak 51 millió liter, addig 2014 végén 561 millió liter bioüzemanyag termelését tették lehetővé a rendelkezésre álló kapacitások, ami tovább bővül a próba- és a bemutatóüzemek 79 millió literes kibocsátásával. A második generációs (döntően használt sütőolaj feldolgozásából származó) biodízel előállítása jelenleg meghaladja a bioetanolét, ugyanakkor az *Allied Market Research* kutatóintézet szakértőinek véleménye szerint 2020-ra a cellulóz alapú bioetanol átveszi a vezető szerepet.

A cellulóz alapú bioüzemanyagok alapanyagai: energiaerdő (fűzfa, nyárfá, eukaliptusz stb.), fűfélék (zebrafű, köles stb.), mezőgazdasági melléktermék (gallyak, szalma, széna stb.), erdei hulladék (farönkök, ágak, gallyak), ipari hulladékok (*black liquor* stb.). Az alapanyagok feldolgozása történhet biokémiai-, termokémiai, vagy termokémiai és biokémiai eljárással. Az alkalmazott technológia függvényében különböző bioüzemanyagok állíthatók elő a fent említett alapanyagokból: cellulóz alapú bioetanol, *biomass-to-liquids* biodízel (BTL), biometanol, biobutanol, dimetil-észter (DME), bioszintetikus gáz (SNG), hidrogén.

A második generációs bioetanol előállítása során a cellulózt először enzimek segítségével cukorra alakítják, majd az így keletkezett xyloxból, arabinózból és glükózból állítják elő a bioüzemanyagot. Ezek a technológiai folyamatok növelik az üzemek építési- és működtetési költségeit. Csökkentőleg hat ugyanakkor, hogy a termelés alapanyaga részben mezőgazdasági hulladék, részben gyenge minőségű erodálódott talajon is termesztendő nem élelmiszercélra termesztett növény, ami a területhasznosítást nem vagy csak csekély mértékben befolyásolja. Az alapanyagok szállítási költségei viszont magasak, ezért célszerű, ha az alapanyagok előállítása és azok feldolgozása térben közel kerül egymáshoz.

A cellulóz alapú második generációs bioetanol-előállító üzemek 50 százaléka az USA-ban működik. Az

ország kormánya ambiciózus célokat tűzött ki: 2022-ig 16 milliárd gallon (61 millió m³) második generációs bióhajtóanyag előállítását tervezik. Az RFS (*Renewable Fuel Standard*) keretében az elmúlt évben 6,6 milliárd liter cellulóz alapú etanol felhasználására lett volna lehetőség, de miután világossá volt, hogy ezt nem tudják teljesíteni, a célértéket 64 millió literre mérsékelték. Az először megépült üzemek már elég régóta működnek ahhoz, hogy bebizonyosodjon róluk, mennyire tudnak gazdaságosan termelni. Egy szakértő véleménye szerint nem történt áttörés, több nagyüzem csökkentette a kibocsátását, vagy bioüzemanyag helyett inkább elektromos áramot termel. A kormány támogatása kevés, vagy az előállítási költség túl magas ahhoz, hogy jó befektetésnek bizonyuljon a cellulóz alapú bioetanol előállítása. Jelenleg is épülnek új üzemek, de ezek zömmel bemutatóüzemek, ahol a technológia bemutatása és a technológia eladása is bevételt jelent. Az a befektetési modell rajzolódik ki, hogy a hagyományos első generációs bioetanol-üzem mellett, egy kis, cellulóz alapú üzem épül. Ez ugyan kevesebb készterméket állít elő, de a kockázat kisebb. Ezekben az üzemekben a termelés alapja rendszerint mezőgazdasági hulladék, illetve a termelés mellékterméke. A kérdés az, hogy a kitűzött célokat ezek a kisüzemek képesek lesznek-e teljesíteni. A nagy kapacitású üzemek magas építési költsége visszatartó erőt jelenthet, ezért a befektetési kedv elmarad a várakozásoktól. A *Dupont* cég *Nevada*-ban várhatóan késve kezdi meg majd működését. A *Dupont* és az *Abengoa* cégek hatalmas üzeleinek építésekor és beindulásuk időpontjában, 2014 elején még 100 dollár (USA)/barrel feletti ásványolajárral számoltak. Amikor az ásványolaj ára magas szinten volt, az USA számos más beruházást törölt, hogy a cellulóz alapú etanol előállításának utat nyisson.

Az USA Energia Információs Hivatala lefelé módosította az USA 2016. évi bioetanol-termelésére vonatkozó becsléseit. Az Egyesült Államok Energiaügyi Minisztériumának véleménye szerint csak úgy képzelhető el a termelési költségek csökkentése, ha a termeléshez szükséges enzimek és alapanyagok költségei tovább mérséklődne, és egyidejűleg a bioetanol alapanyagra vetített kihatása nőne.

Braziliában a *Granbio*, a *Raizen*, a *Cosan Royal Dutch* cégek rendelkeznek cellulóz alapú üzemmel. A

cellulóz alapú biotanol-előállítás elsődleges célja az export, mivel a belföldi felhasználást a cukornád alapú első generációs bioetanollal biztosítják. A termelés volumene elsősorban attól függ majd, hogy mennyire lesz hatékony, illetve az USA-ba és az Európába irányuló export mekkora felhajtóerőt fog jelenteni.

Kínában, ahol egyre több üzemanyagra van szükség, folyamatosan épülnek az új cellulóz alapú bioetanol-üzemek. A *Cofco* cégnek *Heilongjiang* településen létesített üzemének kapacitása 60 millió liter/év. A *Novozym* céggel közösen a *Mossi&Ghisolfi* cég is tervbe vette egy üzem építését. Kínában a befektetők viszonylag alacsony áron jutnak mezőgazdasági melléktermékhez és munkaerőhöz, ami javítja a termelése jövedelmezőségét.

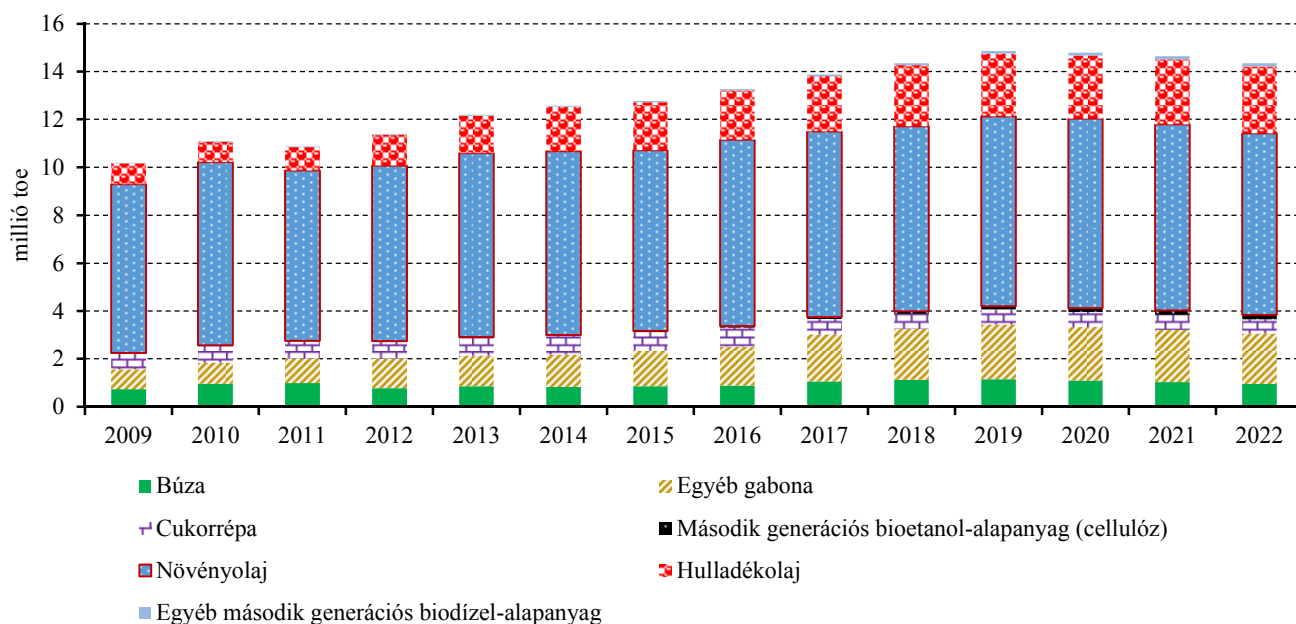
Az Európai Unióban évente 100 millió literre becsülik a rendelkezésre álló cellulóz alapú bioetanol előállítására alkalmas kapacitásokat. A szakértők azzal számolnak, hogy ez az évtized végére 360 millió liter/évre nő. Elsősorban Olaszországban várható új üzemek épülése. Az *ePURE (European Renewable Ethanol)* szakértőinek véleménye szerint 2030-ban 151 millió tonna mezőgazdasági hulladék keletkezhet az Európai Unióban anélkül, hogy az a területhasznosítást befolyásolná. A jelenleg felülvizsgálat alatt álló 28/2009/EK Európai Parlament és a Tanács irányelve alapján a cellulóz alapú bioetanol alapértelmezett üvegházhatású gázkibocsátás-megtakarítási értéke 70-91 százalék, míg a hagyományos első generációs kukorica alapú bioetanolé 45-50 százalék között van. A cellulóz alapú bioetanol kétszeresen elszámolható a kötelező bekeverésben. Spanyolországban, 2008-ban az *Abengoa Bioenergy* cég

hozott létre egy 5 millió liter/év kapacitású búza- és árpaszalma-alapanyaggal működő bemutatóüzemet. Az üzem hulladék feldolgozására is alkalmas. Olaszországban 2011-ben a *Beta Renewables* indított be egy hasonló, évente 75 millió liter/év bioüzemanyag előállítására alkalmas üzemet. Szlovákiában az *Energiechemica* tervezi egy új üzem építését. Macedóniában a *Dupont* és az *Ethanol Europa* cégek cellulóz alapú bioetanol-üzem létesítését kezdték el.

A Nemzetközi Energia Ügynökség (*IEA*) számításai szerint a biokémiai úton előállított bioetanol költségei 0,8-0,9 dollár/liter olajegyenérték (dollár/loe) között, míg a BTL dízellel 1-1,2 dollár/loe között mozognak. A biokémiai úton előállított cellulóz alapú bioetanol esetében a költségek 0,55-0,65 dollár/loe-re, a BTL biodízel esetében 0,6-0,7 dollár/loe-ra történő csökkenésre számítanak 2030-ig. A cellulóz alapú bioetanol-előállítás elterjedését a magas befektetési és termelési költségek lassítják. A *Novozym* és az *F.O. Licht* szakértői szerint jelenleg a termelési kedvre az alacsony olajár kedvezőtlenül hat, ezért a cellulóz alapú bioetanol-előállítás jelentős növekedése nem várható 2015-ben.

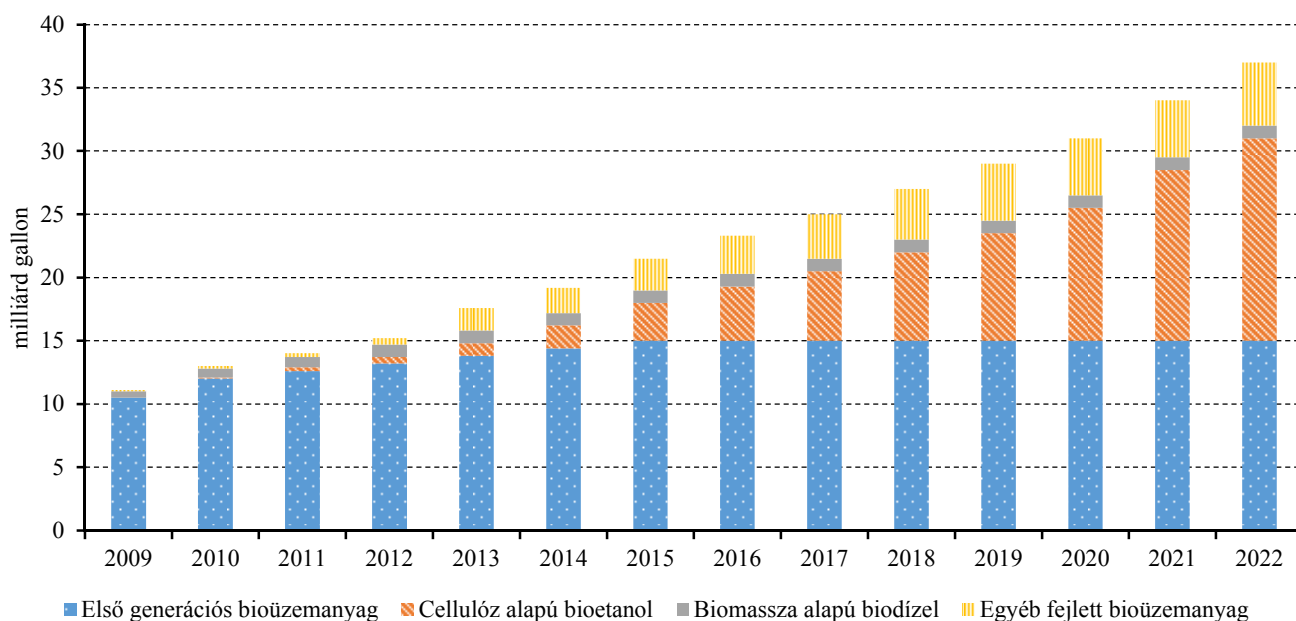
A *Novozym* cég, amely a cellulóz alapú bioetanol előállításához szükséges enzimek legnagyobb előállítója és forgalmazója, óvatosan ítéli meg a fejlődés középtávú lehetőségeit. Egy 2013-ban közzétett előrejelzésük 15 cellulóz alapú második generációs üzem létrehozását vetítették előre 2017-ig. Jelenleg a szakértők úgy ítélik meg, hogy ez csak 2020-ig valósulhat majd meg.

19. ábra: A bioüzemanyag-előállítás alapanyagainak megoszlása az Európai Unióban (2009-2022)

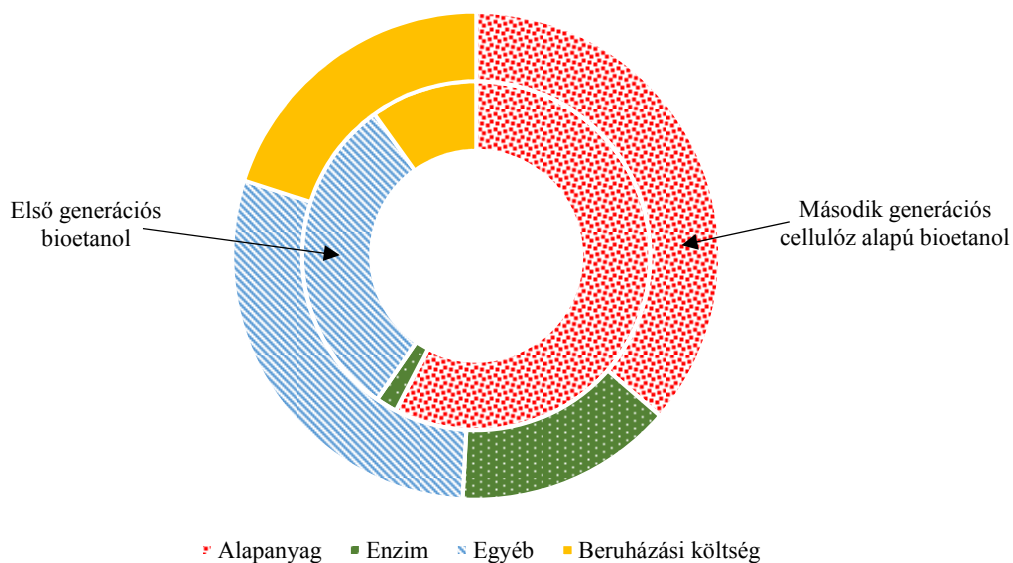
Forrás: Európai Bizottság

20. ábra: A különböző bioüzemanyagok 2010-ben célként kitűzött felhasználása az USA-ban (2009-2022)

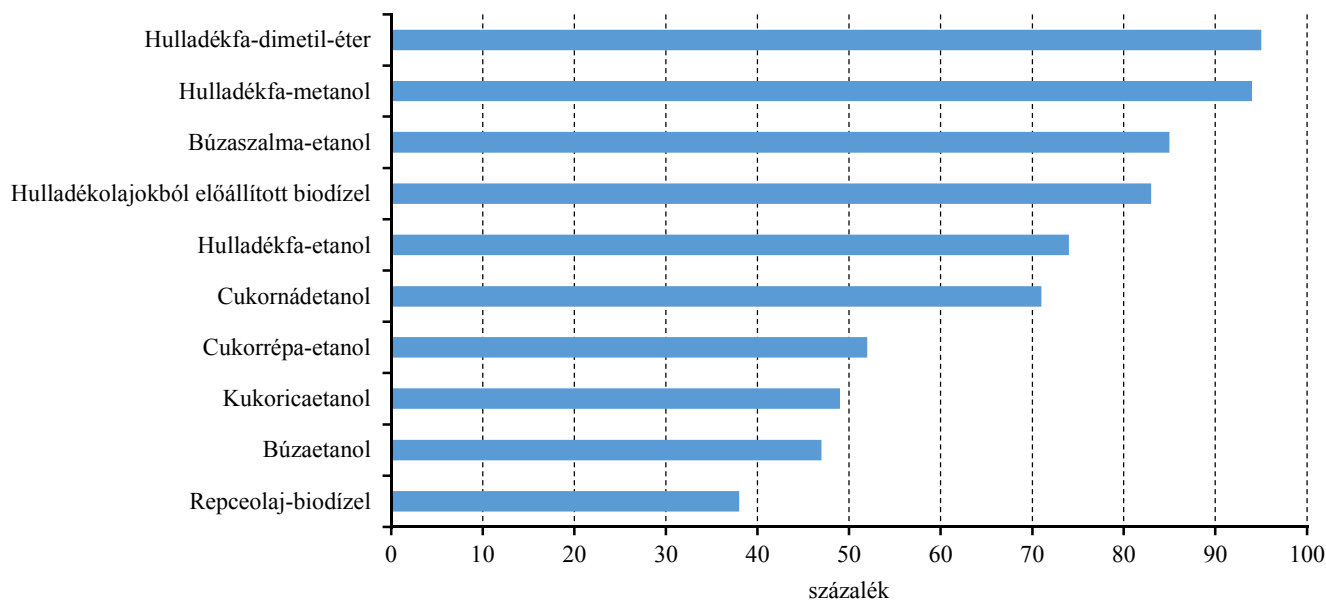
Forrás: Renewable Fuel Standard

21. ábra: Az első- és a második generációs bioüzemanyagok költségelei

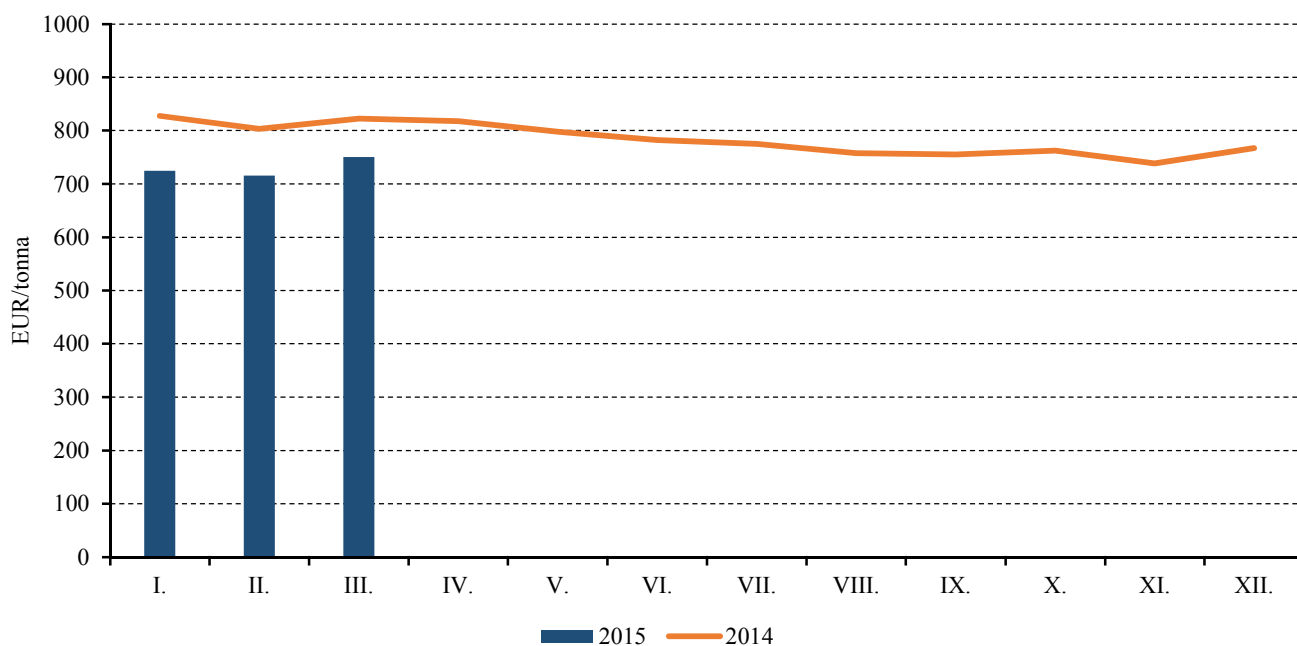
Forrás: USDA

22. ábra: A különböző alapanyagokból előállított bioüzemanyagok ásványolaj alapú üzemanyagokhoz viszonyított alapértelmezett üvegházhatású gázkibocsátás-megtakarítása

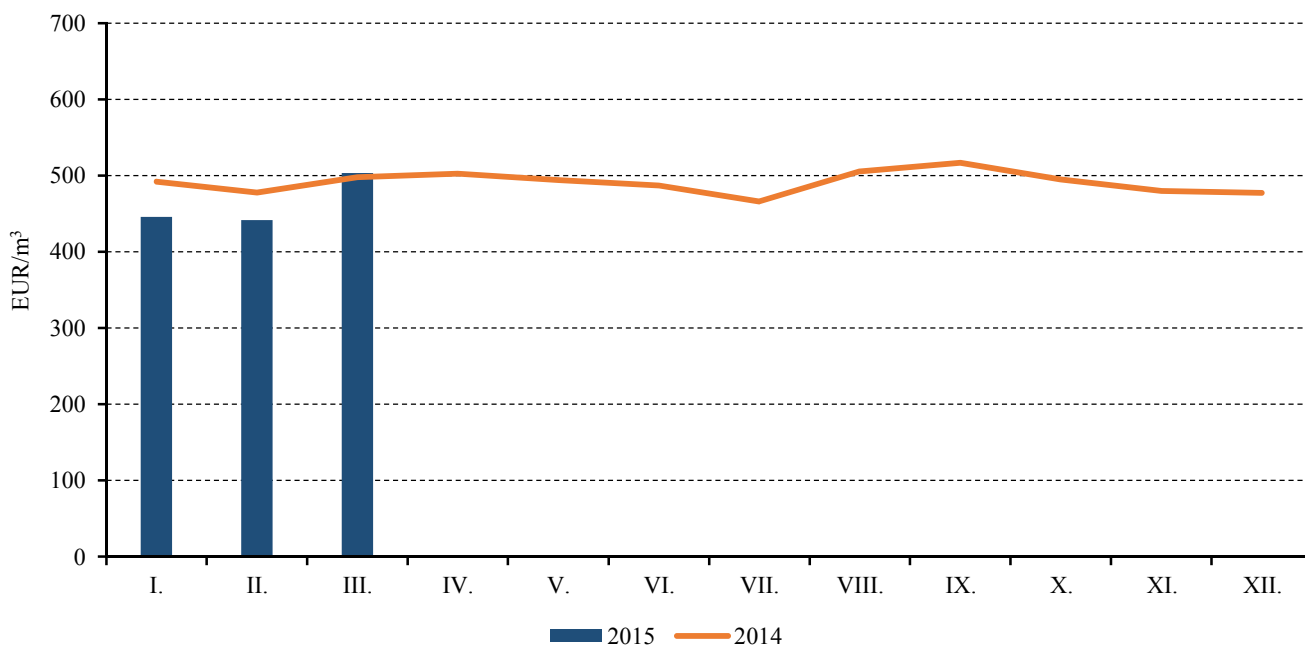
Forrás: Az Európa Tanács és Parlament a megújuló energia támogatásáról szóló 28/2009/EK (2009. április 23.) irányelve alapján

23. ábra: A repceolaj-metil-észter ára a nyugat-európai kikötőkben (2014-2015)

Megjegyzés: FOB ARA, EN 14214-es szabványnak megfelelő.
 Forrás: Kingsman

24. ábra: A bioetanol ára a nyugat-európai kikötőkben (2014-2015)

Megjegyzés: 92-96% alkoholtartalom, FOB ARA T2
 Forrás: F.O.Licht

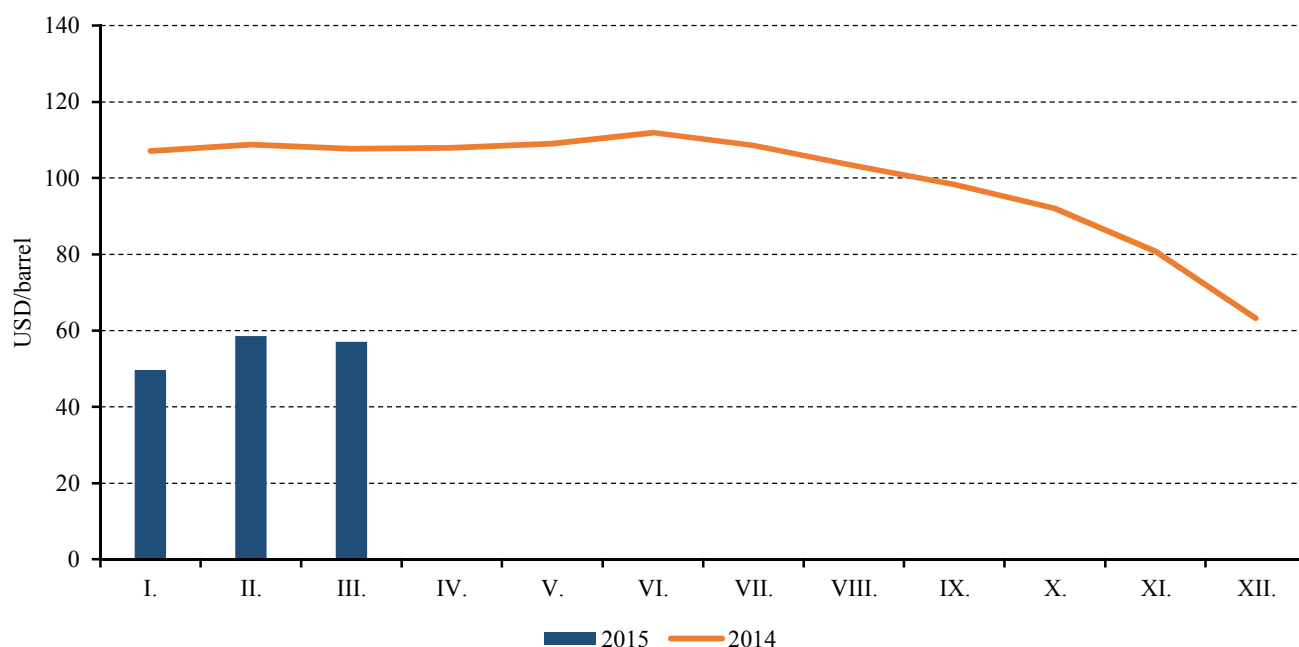
22. táblázat: A jelenlegi és a továbbfejlesztett technológiák alkalmazásával 100 km út megtételének költségei

USD/100 km

Hajtóanyagtípus	Jelenlegi technológia		A technológia fejlesztésével elérhető eredmény	
	Ásványolaj ára			
	60 USD/barrel	150 USD/barrel	60 USD/barrel	150 USD/barrel
Benzin 95	6,05	15,13	4,31	10,76
Gázolaj	5,63	14,06	3,88	9,71
Biodízel (repceolaj)	10,4	21,49	5,54	7,27
Bioetanol (kukorica)	9,78	17,75	4,45	6,12
Bioetanol (cukornád)	6,91	14,01	4,09	5,39
BTL (cellulóz)	10,1	26,34	5,36	11,63
Bioetanol (cellulóz)	11,82	29,43	5,5	12,41
Bio-SNG	8,45	18,75	4,51	9,44
Hidrogén (biomassza)	19,66	25,13	3,67	5,6

Forrás: IEA, Production costs of alternative transportation fuels, 2013

25. ábra: Az IPE Brent ásványolaj legközelebbi határidőre szóló jegyzésének havi átlaga a londoni árutőzsdén (2014-2015)

Forrás: HGCA

